

:Arvamus

Urmas Sutrop:
võõrnimedega
firmad rikuvad
eesti keelt
LK 3

:Sport

:Uudised

Eestlaste loomulik
iive jõudis üle aastate
taas napilt plussi
LK 2, 4

:Eurovision

Eesti laul astub
täna Moskvast
Eurovisioni
võistlustulle
LK 12-13

MARGIT RÜÜTEL:
TENNISENEIU KANEPI
JA ANI VAHEPEAL LK 16

Eesti Moskva-
suursaadik,
nähes Urban Symphonit:
„Tahaksin nende asemel
olla, aga ma ei oska laulda.“

NELJAPÄEV

14. mai 2009

HIND EESTIS 18 KROONI
VÄLISMAAL 2,10 EUR
NR 110

epl.ee

Eesti Päevaleht

Internetikommentaariid: politsei ei tõtta inimese vastu vägivalda kasutama kutsuvaid kommentaare menetlema

Ähvardav kommentaar jätab politsei külmaks

Näitleja pöördus ähvardavate
kommentaaridega politseisse.

Avaldust ei menetletud, sest
politsei ei näinud selles ohtu.

„Tolik on itske ja täielik mõlakas. Andke talle lõuga kui näete kusa-gil. Eriline vördjas kloun. Lepa võib küll olla pisut imelik, aga vä-hemalt pole ta mingi tibladele perszepugeja ja kosmopoliit.“ Niimoodi rääskas anonüümne kommentaator Szatan jaanuari-kuus Delfi veebisaidil Rain Tolgi suunas, kes oli vastuolulisest Margus Lepast filmi tehes saa-nud netikommentaatorite üheks märklauaks.

Sõimavaid kommentaare oli veelgi, lisaks ähvardati mitmes neist nii Tolki kui ka temaga kaastööd teinud Andres Maimi-kut vägivaldaga. Ajakirjandusega kokku puutunud inimesed on enamasti sellise sõimuga harju-nud, kuid Tolk arvas seekord teisiti ja pöördus avaldusega Põhja politseiprefektuuri poole.

„Avastasin, et artikli kom-

mentaariides sisaldus ridamisi solvanguid ning õhkus äärmist vaenulikkust minu isiku suhtes,” kirjutas Tolk. „Loen niisuguseid isiklikke rünnakuid sügavalt ko-hatuks, häirivaks ja vastuolus olevaks esmaste inimlike, mo-raalsete põhimõtetega.”

Avaldus politseisse

Tolk palus politseil uurida välja sõimelnud kommentaatorid, kontrollida, kas sõimajate tege-vuses on õigusrikkumise tunnuseid, ning vajaduse korral võtta nende karistamiseks tarvitusele kohased meetmed.

Möödus nädal ja Põhja polit-seiprefektuurist saabus Tolgile juba vastus. „Politseist teatati, et nad ei võta neid vägivaldale üles kutsunud kommentaare isegi menetlusse. Kuna reaalseid toi-minguid peale ähvardamise ei

toimunud, siis pole ka põhjust menetleda,” pahandas Tolk. „Põhimõtteliselt kõlas ridade va-helt, et kuna ma pole reaalselt peksa saanud, siis pole ka mõtet selle üleskutsega tegeleda.”

„Saad öelda Põhja politsei-prefektuuri kohta, kuid meil po-le hetkel ühtegi sellist uurimist menetluses,” sõnas Põhja poliit-seiprefektuuri pressiesindaja Martin Luige. „Seda, kui palju inimesed sellistes asjus avaldu-si on esitanud, ma praegu kah-juks öelda ei oska.”

„Andke sellele inimesele kõik peksa” ja „keegi võiks talle kuuli pähe lasta” on ilmselgelt tõsised ähvardused, kuid politsei käitub olukorras tunduvalt pragmaati-lisemalt. „On kaks erinevat asja: vaenu õhutamise ja ähvardami-ne, ähvardamine võib olla seal kas või netikommentaaris, aga

politsei uurib seejärel, kas tegu on reaalse ohuga inimesele, ja kui selgub, et see oht ka reaalselt on, siis võetakse avaldus menet-lusse,” selgitas pressiesindaja Luige. „Uurime ka tema enda käest, kes see ähvardaja võib ol-la, ja politsei kontrollib, mis on ähvardaja taust, ning võtmekü-simuseks ongi reaalse ohu ole-masolu,” lisas ta.

Luige ei osanud täpselt öelda, kust kohast jookseb piir, kus ja millal on sõimukommentaari au-ru väljalaskmine või reaalne oht ja ähvardus, mis võib ohustada nii inimese elu kui ka vara.

Kuna kommentaatorid on enamasti oma frustratsiooni kel-legi teise peale välja valavad ini-mesed, siis ei lähtu sellistest inimestest politsei hinnangul ka reaalselt ohtu.

→ Loe edasi lk 4

NETIKOMMENTAARID

.. Vägivaldaga ähvardav kommentaar ei huvita

Rain Tolgi vastu vägivalda kasu-tama kutsunud netikommentaari ei võtnud politsei menetlusse. Politsei teatel pole „reaalseid toiminguid peale ähvardamise toimunud”.

.. Netikommentaari eest on ka kohtus süüdi mõistetud Lähiminevikust on ka teistsugu-seid näiteid, kus on netikommen-taari eest kohtus süüdi jäädud. Olev Hannula kommentaar „Juudid ahju” päädis 2005. aastal süüdimõistva otsusega.

Kuldsõdur: LK 3

Juriidiliselt
sobiv,
kunstiliselt
sobimatu?

Vandeadvokaat Sten Luiga kirju-tab, et politsei käitus kuldsõduri kuju Tõnismäelt eemaldades ju-riidiliselt naeruväärsest.

Jüri Arraku hinnangul peab aga kunstnik tunnetama kunsti piire – mida kuldsõduri autor pole teinud.

Analüüs: LK 17

Miks ikkagi jäi
Gerd Kanteril
maailmarekord
alistamata?

Kettaheitja Gerd Kanter

Vilja Savisaar:

“Keskerakond loob töökohti,
valitsus ainult lubab eurot!”

Eesti vajab vahetust!

AASTAST 1905

Sünnid nõuavad stabiilsust

Üle väga pika aja – pea kahe aastakümne – on meil taas sünde rohkem kui surmasid. Mullu sündis üle 600 lapse rohkem, kui inimesi suri. See on tugev edasimineku, võrreldes 1990. aastate teise poole ja 2000. aastate algusega, mil Eesti kaotas igal aastal negatiivse iibe tõttu mõne väikelinna jagu inimesi. Paikonniti on kasvu saavutatud juba hulk aastaid varem, näiteks Tartus on iive positiivne 2003. aastast saadik.

Uudis on hea, väljasuremise hoog on peatatud, kuid eufooriaks pole põhjust. Esiteks, teatud osa sünde võis olla lihtsalt edasi lükatud, ja nende aeg jõudis kätte. Tähtis on ka see, et ta ikkagi jõudis. Vältimatut pole siin midagi. Sel perioodil sündimata jäänud inimestest jääb ikkagi lünk sisse. Ent see lünk vähemalt ei paisu.

Suuremat sündide arvu ei saa võtta enesestmõistetavana, sest järjest kiiremat hoogu koguv majandussurutis võib seda suundumust järsult pidurdada. Nii 1990. aastate alguse ühiskondlikud katklüsmid Ida-Euroopas kui ka 1930. aastate maailmakriisi avaldasid sündimusele pärssivat mõju. Praegune majandussurutis Eestis seda veel ei tee, pigem isegi vastupidi, sest lapsepuhkusele minek tähendab sattumist märksa vaiksematesse vetesse, kui seda pakub praegune tööturg.

Kuid kõik võib muutuda, kui eelarvekärped asetavad sotsiaalsüsteemi surve alla. Teatud kärped ilma sündimuse kasvuks vajalikku stabiilsust minetamata on võimalikud, kuid ainult piiratud ulatuses. Vanemahüvitise süsteemis saab usaldust kaotamata muuta detaile, kuid mitte üldisi põhimõtteid. Vanemahüvitis ei toimi, kui pole vahendeid ühegi teise toetava meetme jaoks. Liiga vähe on tähelepanu pööratud teistele aspektidele – olgu nendeks lastetoetused, lasteaiakohad või võimalused huvitegevuseks. Kui Eestis on hea kasvatada ka kolme-, nelja- ja viieaastaseid lapsi ning meie sotsiaalsüsteemi ei taba maavärin, püsib lootus, et tänased head uudised ei jää ajutiseks eduks. ●

„Teid pole veel pekstud”

Action-meis Rain Tolk ei meeldinud mõnele netikommentaatorile. See ebasümpaatia lubati talle ka füüsilise karistuse kujul selgeks teha. Filmitegija avaldust ähvarduse kohta ei võtnud politsei aga menetleda, sest tagajärgi ei ole. Ehk siis keegi ei ole

veel tema kulmu rulli löönud.

Samal ajal hoiab seesama politsei endiselt kunstnik Kristina Normani tehtud kuldšodurit enda käes. Kahtlemata oli kuju provokatiivne, kuid see ongi kunstijärgi mõte. Provokatiivsed on näiteks ka lilla peaga teismelised või ülinapid rõivad. Nagu võib lugeda järgmiselt leheküljelt, ei ole korralvalvurite käitumine Tõnismäel läinud laupäeval tingimata õiguslikult vettpidav. Ja muidugi, see kergest materjalist, kuldseks värvitud šodurikuju ei olnud kirjutanud isegi ühtegi veebikommentaari. ●

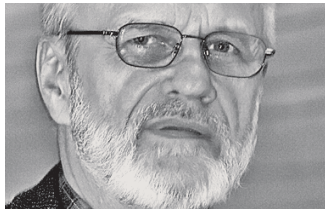
EESTI PÄEVALEHT

Vastutav väljaandja ja peadirektor: Mihkel Reinsalu, 680 4400 Peatoimetaja: Lea Larin, 680 4400 Toimetused: Narva mnt 13, Tallinn 10151, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee Eesti uudised 680 4400, kohalikud uudised 322 3487, Tallinna uudised 680 4426, välisuudised 680 4455 Ärileht 680 4400, arvamus 680 4450, kultuur 680 4470, melu 680 4544, sport 680 4490. Tellimine 680 4444, reklaam 680 4500. EPL Online www.epl.ee Väljaandja: Eesti Päevaleht AS, Reg kood 10138194

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma Eesti Päevalehe AS-i kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehele sisse kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee, või tel 646 3363

KUNSTNIK peab teadma oma loomingu piire

Pronkssõduri koopiast ja kunstist

Jüri Arrak

kunstnik

Pronkssõdurist on palju kirjutatud ja intervjuus (Kultuur ja Elu 1/1996) ütlesin, et selle peaks viima sõjaväekalmistule ja sinna saaks Teises maailmasõjas langenute mälestamiseks lilli viia. Seda ei tehtud ja Tallinna kesklinnas asuv pronkssõdur muutus eestlastele okupatsiooni sümboliks. Seda ei võinud enam Tõnismäele jätta ning kuju hilinenud teisaldamine põhjustaski 2007. aasta aprillimässu.

Selle artikli põhjuseks on aga pronkssõduri kuju plastkoopia toomine samasse kohta, kus pronkssõdur enne teisaldamist asus. Kunstnik Kristina Normani arvates tegutses ta vaid poeetilistel eesmärkidel nagu erapooletu antropoloog, et vaadata, millised on inimeste reaktsioonid toimuvale. Arvan, et neid reaktsioone oleks võinud ka ette aimata ja kui

asi on seda laadi uurimistöös, siis on tegemist teiste teadusharude, mitte kunstiga.

Kristina Norman kirjutab („Mis keelt räägib kuldšodur?”, EPL 12.5), et ta pole rikkunud ühtegi seadust ning et Eesti põhi-seaduse järgi on igatüüli õigus vabalt levitada ideid, arvamus, veendumusi ja muud infot sõnas, trükkis, pildis või muul viisil.

Väga kena, aga mis siis, kui need tegevused kahjustavad Eesti iseseisvust? Ja kui see „kunstiline akt” on soola raputamise haavale, sest inimesed on juba harjunud sõjaväekalmistule pronkssõduri ette lilli viima ja sõjaohvreid just seal mälestama.

Mis siis, et ühtegi kirjutatud seadust poleks nagu rikutud. Meenutage, et pronksiöö järel olid kohe kohal Venemaa poliitikud, kes nõudsid Eesti valitsuse vahetust! Järgnevatel päevadel terroriseeriti Eesti suursaatkonda Moskvas ja siiani on Vene poliitikutelt kostnud meie suunas ähvardusi.

Ka kunstil on piirid

Seda kõike arvestades on imelik, et nüüd tuuakse välja pronkssõduri koopia, mis peaks kunstiteosena esindama Eestit Venetia kunstibiennaalil.

Euroopa riikides on Teise maailmasõja aegse okupatsiooniga erinevaid kogemusi ja arvatavasti kogu see kunstiprojekt kasutatakse ära ka meie iseseisvuse vastaste poolt.

Loodan, et autor tahab teha kunsti ja magistratööd, kuid selle

juures peab peale isikliku kasu ja kuulsuse arvestama ka Eesti olukorraga. Meil on läbi ajaloo olnud ainult 40 aastat iseseisvust ja sedagi kahes jaos. Kõik kodanikud, olenemata rahvusest, peaksid enne, kui midagi ette võtavad, sellele mõtlema.

Kunst ei ole päris piirideta tegevus ja ta ei saa omastada teiste elukutsete töömeetodeid. Kunst on läbi inimkonna ajaloo tegele- nud vaimsete probleemidega ja lihtsustatult võiks öelda, et vaimsed probleemid inimhinges ongi need „piirid”, mida kunstnik oma töid tehes ei peaks lõhkuma. Ku- jutavat kunsti kimbutab hädaoht, et kõikelubavuse korral ta lahustub teistes loominguvaldkonda-

Kõikelubavuse korral deformeerub kunst reegliteta mänguks eikellegimaal.

des ja deformeerub eikellegimaal peetavaks reegliteta mänguks, kus sõnaosavus ja provotseeriv tegutsemine võib olla kasulikum ja mõjuvam kui lõpptulemus. Kunstnik peab oma südames ise oma loomingu piire teadma, sest vorme ja väljendusvahendeid muutes on vaja tunnetada „kunsti piire”, sest kõike ei saa riigi seadustega kehtestada.

Kui inimene austab ja armastab oma riiki, ei mõnita ta selle lippu, vappi ega hümnit. Täpselt nii nagu normaalses peres lapsed ei mõnita oma ema ja isa. ●

Küsitlus

● Eesti majandus langes esimeses kvartalis 15,6 protsenti. Mida võib sellisest arvust välja lugeda?

Juhan Kivirähk
sotsioloog

Päev päeva järel majandusuudistes kõlav negatiivsete protsentide virvarr tekitab inimestes ebakindlust ja süvendab pessimismi tuleviku suhtes. Ega avaliku arvamusel jaoks pole eriti suurt vahet, kas jutt on kümne-, viieteistkümne- või kahekümneprotsendist langusest – ühtviisi hirmsad tunduvad kõik! Ehkki praegune langusprotsent peegeldab võrdlust selle ajaperioodiga, mil peaminister Ansip veel deklareeris, et just sellises kriisis ta tahakski elada.

Inimeste kindlustunnet aitaks tugevdada see, kui valitsusel oleks kindel kriisiplaan ja selle elluviimisel oleks näha otsustavuse märke. Paraku on valitsuse tegevus jõuetu ja poliitilistest vastuoludest lõhestatud. See süvendab pessimistlikke meeleolusid veelgi. Võib arvata, et dramaatiline majanduslangus aitab saavutada avalikkuse mõistvat suhtumist kärpeme vajalikkusesse – võib-olla saab selle kaudu ka valitsus otsustavust juurde.

Olari Taal
ettevõtja

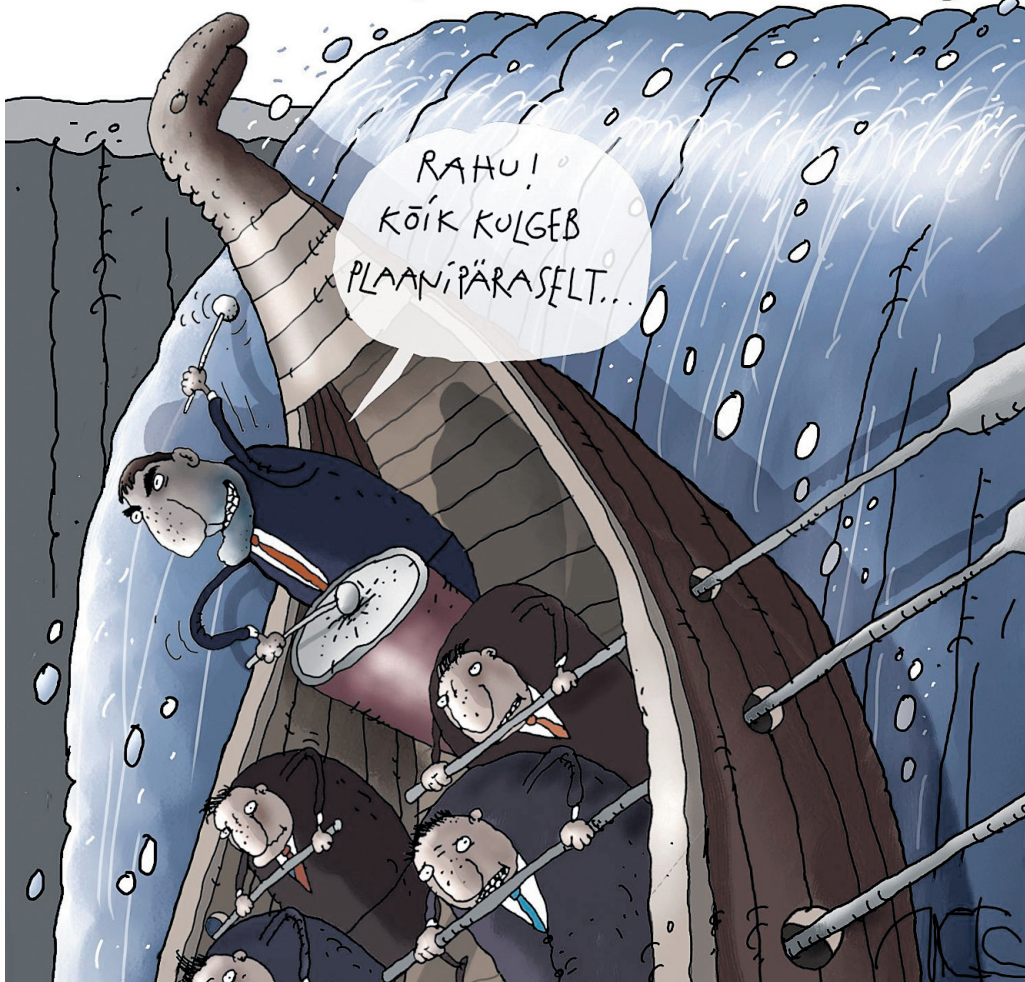
Tuleb loota, et oleme põhjale hästi lähedal. On aga selge, et langusest väljatulekuks peab valitsusliit näitama tõelist solidaarsust. Kärped tuleb teha põhjalikult. Puutumata maid ei tohi olla: riigiparaati tuleb koondada, tõenäoliselt on vaja vähendada pensione. Maksusid toodab erasektor. Eraettevõtted on praegu tõmmanud palgu umbes 20 protsenti koomale, samuti inimesi. Kui tahame, et riik püsiks tasakaalus, siis peaks ka avalik sektor järele tulema.

Jaak Valge
ajaloolane

Nii kõvu langusi kui praegu on Eestis olnud vaid üleminekuajaga, Esimese maailmasõja algusest iseseisvuse esimeste aastateni ja iseseisvuse taastamise ajal aastatel 1988-1991. Psühholoogiliselt on majanduse langus poliitiliste murrangute ajal aga hoopis teistsugune. Esiteks, kodanikud saavad aru, et see kukkumine on osaliselt paratamatu, ja teiseks, eesmärk on teada, ühiskond teab, kuhu tahetakse jõuda, selle nimel on ühiskond nõus ka kukkumise solidaarselt üle elama.

EESTI MAJANDUS LANGES 15%

KARIKATUUR: HILLAR METS

CAFE, RESTAURANT JA BANK - Eesti ettevõtted loobuvad oma ärinimeses järjest enam eestikeelsetest sõnadest

Nimed ja nimekoletised

Urmas Sutrop

eesti keele instituudi direktor

Me soovime, et meie ja meie lapsed elaksid puhtas keskkonnas, mis oleks vaba müra, heitgaasidest ja igasugustest muudest saastajatest. Meid ümbritseva keskkonna hulka kuulub ka keelekeskkond, mida me tajume nii kuulmise kui ka nägemise kaudu. Näib, et tihti unustame keelekeskkonna ja selle jätkusuutlikkuse. Võtame järgnevalt vaatluse alla asutuste ja ettevõtete nimed.

Õeldakse ju, et nimi ei riku meest. Tõesti, tubli mees jääb ikka tubliks meheks, olgu tal mis nimi tahes, aga nimi võib keelt küll rikkuda. Asutuste kehvad nimed seda enam. Nimi on minapildi ehk identiteedi osa. Vastasti kuulusid inimese minapiltil ka mitmesugused hinged, nagu varihing, irdhing, hingeloom jt, uuemal ajal kuuluvad sinna võtmed, pangakaardid, auto ja muu selline kraam.

Rahvusliku identiteedi osa on

olla uhke selle üle, et oleme eestlased, et oleme siin maal põlised, et meie juured on siia maa mulda kinnitunud üle kümne tuhande aasta, et meil on vana ja vägev keel. Äraspidi identiteedi osaks on aga seda kõike häbeneda, tahta olla keegi teine.

Mõni koguni usub, et igal pool mujal on parem kui kodus Eestis. Saaks aga siit minema, saaks kellekski teiseks! Kui oma juured maha salata, siis saavat mujal kindlasti haljale oksale. Kui saaks veel kõlava ingliskeelse nime ka endale. No näiteks Jaan Tatikas ärkab hommi- kul Pudrumägede maal ja nagu nõiaväel on tal imekaunis, lausa sulnis nimi – John Boletus. Mil- line õnn on saanud! Keegi ei saa aru, et ta polegi Pudrulas sündinud. Kõik peavad teda Pudrula auväärseks kodanikuks ja annavad talle palju-palju pappi (papp – Pudrula rahaühik).

Cafe, mitte kohvik?

Kahjuks mõtlevad nii ka paljud meie auväärset pürjelid, olgu nad siis pisi- või suurettevõtjad. Mõtlevad, tegutsevad ja risustavad meie keelekeskkonda. Uurime kaubandust, toitlustust ja hotellimajandust. Selle seltskonna hulgas on palju neid, kes oma eesti päritolu häbenevad. Ja neil on siht ning eesmärk õndsaks saada, nende lunastaja on Turist suure algustähega. Turist teeb ettevõtja õndsaks, aga ainult siis, kui õiget ärikeelt kasutada.

Kui hotelli kohta kirjutada, et see on hotell, siis mister ja missis Turist ei saa sellest aru ega astu uksest sisse. Seepärast kirjutataksegi tulikirjas „Hotel” ühe l-iga, sest Turist ei saaks ju muidu

Eesti keeles on juba kodunenud sõna pank, nüüd on siis selle kõrval ka bank.

Kirjapildilt rahvusvahelisem nimi ei taga veel edu, kuid risustab meie emakeelt.

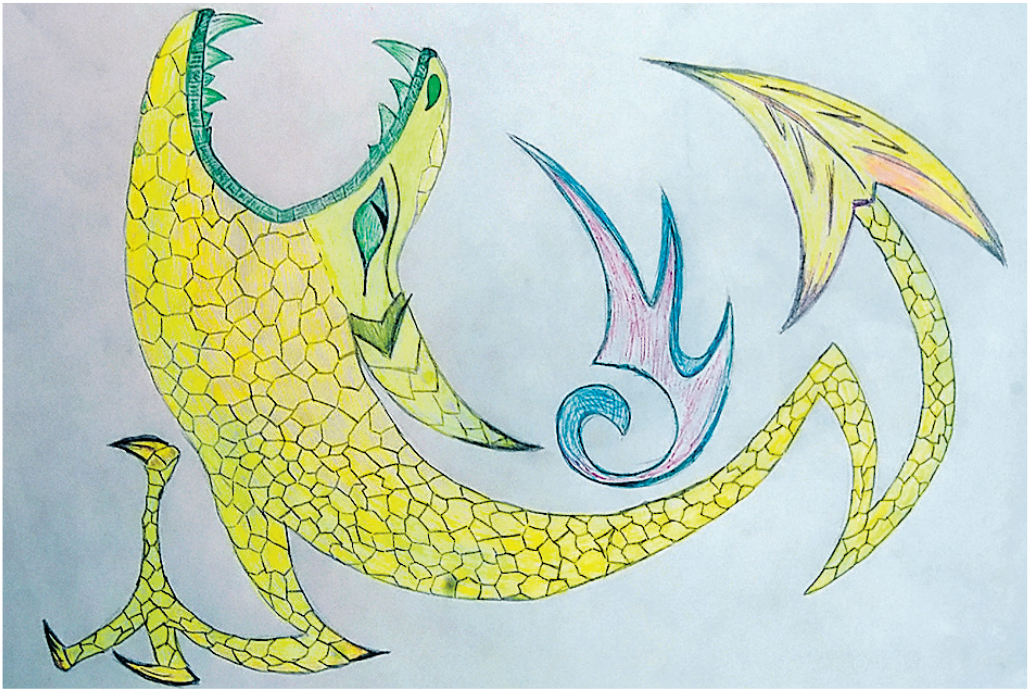
sellest sõnast aru. Kohvikust ja restoranist rääkimata. Pole kultuurirahvastel selliseid matslikke sõnu. Kultuurne on ikka *restaurant* ja *cafe*. Ja kui uksele panna silt „Lounge” ja „Happy Hour”, siis pappi muudkui tuleb.

Matsid tunnevad ka uhkust, et nii peenes kohas käia tohivad. Turistist rääkimata. Sellised sil- did rõõmustavad omaniku silma ja nende kõla paitab kõrva. Nad ei pane täheleegi või ei hooli, kui- das meie keelekeskkond risus- tub.

Aga ega ärimaailm toitlustu- sega piirdu. Hommikuti pasun- dab raadios rõõmus reklaami- onu, et ilmunud on tõeline ajaki- ri tõelistele tegijatele – Director c- ga, mitte k-ga. Igapähele on kohe selge, et kes seda loeb, see ongi

tõeline tegija, kelle peas sumise- vad mõnused c-d, mitte mingisu- gused k-d. Ärimaailmas on palju häbi, et oleme eestlased. Sõna Eesti on ärinimes lihtsalt hirmus. Näiteks kui su ettevõtte nimi on Eesti Telefon või Eesti Mobiiltele- fon, no keske tahab sellise et- tevõtte numbrile helistada. Vaju või häbi pärast maa põhja. Aga kui nimeks ikka Elion, siis kõlab see peaaegu nagu Eooleon ja sel- list nime kuuldes helistatakse ko- he isegi Austraaliast ja Antarktika polaarjaamast. Ja pappi muudkui tuleb võrdeliselt kõne kauguse ruuduga.

Ja mis on veel häbiväärsem ärinimi kui Eesti Ehitus, kelle nõukogu tegi ettepaneku „vali- da ja kinnitada seltsile uus äri- ni, mis on nii hääduselt, kirja-

JOONISTUS: ILJA KLEMENTJEV/ FOTO: PILLE-RIIN PREGEL

POLITSEI tegevus kuldkuju ja selle autori suhtes oli puhas juriidiline avantürism

Kuldne puuslik ja õigusriik

Sten Luiga

vandeadvokaat, Eesti advokatuuri eetikakomisjoni esimees

Üllatusega lugesin 9. mai sündmus- test Tallinnas Tõ- nismäel, kus ka- heksa mundris politseiametnik- ku maadles kuldkuju ja selle noorukese loojaga. Kangastub piibli allegooria kuldvasikat kummardavatest muulastest, keda Mooses korrale kutsus.

Võiks oodata, et riigivõim põhjendab oma jõulist sekku-

mist ohuga Eesti riiklusele või siis vähemalt riigivastase süüteo ärahoidmisega. Aga ennäe imet, nädala alguses saabub politsei pressiteade, et kunstnikule pan- nakse süüks Tallinna heakorra eeskirjade rikkumist, mis regu- leerib avalikku linnaruumi lille- vaasi, prügijurni, pingi, tõkke- piirde, vitriini või mis tahes muu teiseldatava väikevormi paigal- damist. On see nali?

Normi eesmärgist lähtuvalt saame eelkõige rääkida paigal- daja kavatsusest jätta nn väike- vorm oma asupaika ja anda lin- naisadele võimalus kutsuda kor- rale väikevormi omanikku juhul, kui see pink või muu selline ob- jekt vajab hooldust.

Kristina Norman ei soovinud aga kuju uude asukohta jätta, vaid korraldada ühekorde akt- siooni ning tõmmata tähelepanu oma loomingule ja vaadetele.

Isegi kui mõnel tublil riigi- ametnikul tuleks pähe sätet se- davõrd laialt tõlgendada, siis peaksid ju needsamad mundri- mehed ründama samasuguse agarusega mis tahes inimloo-

mingut, mis korraks või alaliselt avalikku ruumi ilmub ja millel puudub linna luba. Miks mitte ka haagissuvilat või piknikulauda?

Selline kvalifikatsioon on pu- has juriidiline avantürism ning naeruväärne kattevari, et õigus- tada ülereageerimist ning juhti- da kõrvale tähelepanu otsusta- jate poliitiliselt vastutuselt. Ja see ongi asja juures kõige vastikum. Kui selline alusetu ülereageeri-

Riigivõim võiks õppida vanade demokraatiade eeskujul asju natuke vabamalt võtma.

mine on aset leidnud, siis oleks aus tagantjärele vabandada ja teha sellest tuleviku tarbeks omad järeldused.

On selge, et politseiametni- kud ning muud otsustajad olid 9. mai ootuses pinges ning pal- judel kangastus pronksiöö *flash- back*. Liiatigi teeme demokraa- tia tingimustes alles esimesi samme, õigusriigi põhimõtetel

on veel pikk tee raamatuist meie olemuse sügavusse.

Kuid mida tegid politsei- ametnikud? Selle asemel et au- salt oma viga tunnista, hakka- sid nad paaniliselt tuulama sea- dustes, et kuidagi õigustada lap- sikut ülereageerimist.

Riigivõim, mis üritab vääna- ta õigust eesmärgiga õigustada oma ebaõiguspärasest teguviisi, on üks ohtlikumaid tendentse tsiviilühiskonnas, tulenevalt just eelkõige oma võimumonopolist ja ressurssidest. Teisitimõtlejate ahistamine õiguslike vahendite- ga on omane eelkõige totalitaar- setele režiimidele, kus vahen- deid valimata proovitakse mis tahes alternatiivse maailmavaa- te väljendamist piirata.

Lõputu hirmuõhustik

Ükskõik, kas see meile meeldib või mitte, kuid ambivalentne suhtumine Punaarmee rolli Tei- ses maailmasõjas ja teiseldataud hauatähisesse on igaveseks Ees- ti elanike teadvusse raiutud. Ametlikust seisukohast erinevaid arvamusid saab ainult kas sallida

või toore jõuga lämmatada. Kas Eesti riigivõim on tõesti otsusta- nud viimase variandi kasuks?

Kuldkuju sõidutamine veo- auto kastis politseieskorti saatel imiteeris ju suurepäraselt „elu- suuruses” hauatähise Kolgata teekonda, aga väiksemas mas- taabis. Mundrimehed lasid en- nast oma madalas pingetaluvu- ses haneks tõmmata ja nüüd üri- tavad oma solvumises asjaosalis- tele pastakast väljaaimetud parag- rahvidega kohta kätte näidata.

Küsimus ei ole selles, kas Kris- tina Norman saab mõni tuhat krooni trahvi või mitte. Kunstni- ku karjäärile lisab see võrtsi. Kuld-Aljoša ja selle autor sai tänu politseile tähelepanu, mida ta ilmselt muidu poleks saanud.

Mind paneb kogu selle muidu koomilise intsidendi juures eel- kõige muretsema meie täitevvõi- mu madal pingetaluvus. Alles see oli, kui ajakirjanduses liikusid jut- tud põhiseaduse muutmise vaja- dusest, et saaks kodanike järgi mõnusaltselt nuhkida.

Pronksiöö hirmude tagajärjel on riigivõim usinasti asunud

pildilt kui ka sisuliselt tähendu- selt rahvusvahelisem ning seelä- bi seltsi tegevusega paremini kooskõlas” (EPL 13.03.2009). Tu- le taevast appi! Vägisi jääb mulje, et eesti ehitaja maine on nii ma- dal, et seda peab iga hinna eest varjama. Aga Nordecon Interna- tional – vaat see kõlab uhkelt ja on pealekauba veel c-ga. Kõik tellijad satuvad kohe nime lum- musesse ning jätvavad välja uuri- mata, et firma on endine Eesti Ehitus. Pimesi usutakse, et ime- kauni nime taga on põhjamai- sed *constructor*’id, kes tagavad Rootsi kvaliteedi.

Swedbank: tõeline nimekoletis

Nojah, ega siis Rootsi kapitalist ka ei usu, et eesti matsikeel võiks kaunilt kõlada ja pappi sisse tuua. Nagu muinasjutus: olid meil kaks kena oma ja armsa ni- mega pank – Hansapank ja Ühispank... Nüüd on kapitalist meile uued nimed kinkinud – Swedbank ja SEB. Swedbank on tõeline nimekoletis, kes ootab oma kaunitari. Eesti keeles on ju- ba kodunenud sõna pank, nüüd on siis selle kõrval ka *bank*. Ja kui- das me seda nime rootsipäraselt hääldama peame? Raadiost ja te- lest kuuleme iga päev uudiseid „Sveedbäni” kahjumist. Aga kuidas me peame käänama nime SEB, kes samuti iga päev kahju kannab? Panga veebilehelt näe- me, et nimetav SEB, seesttõltv SEB-st. Kel sularaha vaja, see lä- heb võtab „sebst” raha.

Ja nüüd moraal. Kahest vii- masest näitest on selgesti näha, et häälduselt ja kirjapildilt rah- vusvahelisem nimi ei taga veel edu, kuid risustab meie kaunist emakeelt. ●

karmistama seadusi, kus koda- nike turvalisuse suurendamise põhjendustega laiendatakse täi- tevvõimu volitusi – ikka eesmär- giga, et meiesugustel lammastel oleks turvalisem elada.

Riigivõim võiks õppida vana- de demokraatiade eeskujul asju natuke vabamalt võtma. Lõputu minevikuõudustes elamine ja üksteise hirmutamine on toonud kaasa õhustiku, kus riigiametni- ke närvid ütlevad üles iga süütu puusliku peale. Nii langeme iga provokatsiooni ohvriks, mida keegi kas mängulustist või siis kurjemate kavatsustega meie suhtes kavatseb toime panna.

Lähiaegade kõhnenev eelar- ve vähendab riigi võimet ennast tulevikus ainult toore jõuga tei- sitimõtlejate suhtes kehtestada. Nagu ka võimet läbi materiaalse heaolu rahvuspingeid leevenda- da. Meie kahanevat jõudu saab kompenseerida tolerantse ühis- konnamudeli kaudu, kus iga- ühele jäetakse tema tõde ja või- malus seda kuulutada. ●

Autor väljendab isiklikke seisu- kohti.

Ähvardavad kommentaarid jäävad politseis menetlusse võtmata

VEEB

Filmimees Rain Tolk klohmmima kutsunud kommentaar internetis polnudki ähvardus?

Dannar Leitmaa
dannar.leitmaa@epl.ee

Rain Tolk on üks vähestest avaliku elu tegelastest, kes pöördus ennast puudutanud sõimukommentaari pärast politseisse. Kahjuks ei saanud ta politseistki sõimaja leidmiseks abi.

Tolk pole ei esimene ega ka viimane avaliku elu tegelane, kes on sattunud kommentaatorite valimatu sopaloopimise kätte. Läänud nädalal Tõnismäele kuldsõduri püstitanud kunstnik Kristina Norman, tema tegemisi ajaleheveergudel kaitsnud ja põhjendanud Marco Laimre ning režissöör Andres Maimik on viimaste päevade kommentaatorite absoluutsed lemmikud. Solvanguid on igasuguseid – alates väidetavatest potentsiaalsetest probleemidest kuni soovituseni kunstnikele „kuul pähe lasta”.

Laimre hindab teda tabanud kommentaare „lihtsalt õudseks”. „Kaalusime küll avalduse esitamist, kuid teisest küljest on tapmisähvarduste ja muude vägivallaähvardustega sedamoodi, et ma saan aru, et see on inimestel teatud moodi auru väljalaskmiseks,” sõnas Laimre. „Seetõttu ei kvalifitseeriks ma neid kommentaare päris reaalsuseks, ehk olid ka seal teatud meediapäätikud juures, et selliseid kommentaare tekitada.”

Kutsuti tapma ja küüditama

Laimre sõnul on kunstnikud pärast sõimu- ja ähvardusrünakut kaalunud ka politseisse pöördumist, kuid pole veel otsust teinud. „Tõenäoliselt me siiski ei pöördu politsei poole,” lausus ta.

Kogu kuldsõduri *happening*i taga olnud Norman on see-eest sõimuteraviku tipus ning tema isiku vastased kommentaarid panevad juba kommentaatorite terves mõistuses kahtlema. Üles on kutsutud tapma, leebemad soovitatavad küüditamist. „Ma ütlen ausalt, et ma isiklikult pole kõiki neid kommentaare läbi

FOTO: TERJE LEPP

Avaliku elu tegelane, filmimees ja näitleja Rain Tolk – elus ja terve, aga politsei peale pahane. Karistusseadustiku muutmise järel pole enam lihtne sõimajat vastutusele võtta.

Urmo Soonvald: ütlejad vastutagu

„Delfi peatoimetaja Urmo Soonvald ootab olukorda, kus kommentaatorid peaksid ka ise oma tegude eest vastust andma. „Delfi on väga oluline, et kommentaarium oleks puhas, mistõttu tegeleme kommentaatorite teadlikkuse kasvatamisega ja usume, et ühel hetkel mõistetakse, et kommentaatorid vastutavad ise oma tegude eest,” lausus Soonvald.

„Halvad kommentaarid ei tee ühiskonnas kedagi rõõmsamaks,” märkis Soonvald. „Oleme kindlad, et paralleelselt ühiskonna ja inimeste arenemisega muutub ka väikese osa kommentaatorite – nende, kes eelistavad

olla tihedad – mõttemaailm ja nad tahavad olla nagu enamus ehk need, kes eelistavad kommentaariume avalikeks aruteludeks, mõttetalguteks, uute ideede väljakäimiseks, ühise emotsiooni jagamiseks.”

„Sõimavate netikommentaari üheks taimelavaks tõusnud Delfi on viimasel ajal astunud ka reaalseid samme, et kommentaariumit oma algatusel puhastada. „Delfi kasutab aktiivselt *notice-and-take-down*-põhimõtet: saadame pahatahtlikud kommentaatorid sundpuhkusele ega avalda teatud aja jooksul konkreetse inimese kommentaare,” loetleb Soonvald.

lugenudki, vaid pilgu üle lasknud ja üldisest meelsusest aru saanud, nii et üritan kesken-duda positiivsematele kommentaaridele,” lausus Norman ja ohkas. „Aga kui kommentaari

Solvamise eest on võimalik pöörduda tsiviilkohtu poole ja nõuda hüvitist.

rides hakatakse tapmisega ähvardama, siis muidugi võiks politsei midagi ikka ette küll võtta.”

Norman pole enda avaldust sisse andnud, sest praegu uurib politsei, ega ta ei rikkunud kuldsõduri püstitamise eest seadust.

Netiavarustes sõimurahe alla jäänud Norman ja Laimre väidavad, et tavaelus pole neile veel ükski inimene juurde tulnud, et neid samamoodi sõimata.

Politsei küsib regulaarselt kõigilt ajakirjandusväljaannetelt mõne „leimija” IP-aadressi, ent kui palju inimest ähvardavaid netikommentaari on praegu menetluses? Mitte ühtegi. Sellest võiks järeldada, et anonüümset kommentaatorit, kes valimatult sõimab, ei peeta vajalikuks uurimise alla võtta. Küll on solvatul võimalik solvamise pärast pöörduda tsiviilkohtu poole, et nõuda hüvitist.

Eesti kohtupraktikas on ka näiteid, kus netikommentaari eest on kohtus süüdi jäädud. Olev Hannula kommentaar

„Juudid ahju” päädis 2005. aastal süüdimõistva otsusega, kuid pärast 2006. aastat pole õiguserganitel enam nii lihtne sõimavat või vaenu õhutavat kommentaatorit vastutusele võtta. Nimelt lisati 2006. aasta juulis karistusseadustiku paragrahvi 151 rida: „kui sellega on põhjustatud oht isiku elule, tervisele või varale”. Lihtsustatult tähendab see, et „niisama röökida” võivad kõik.

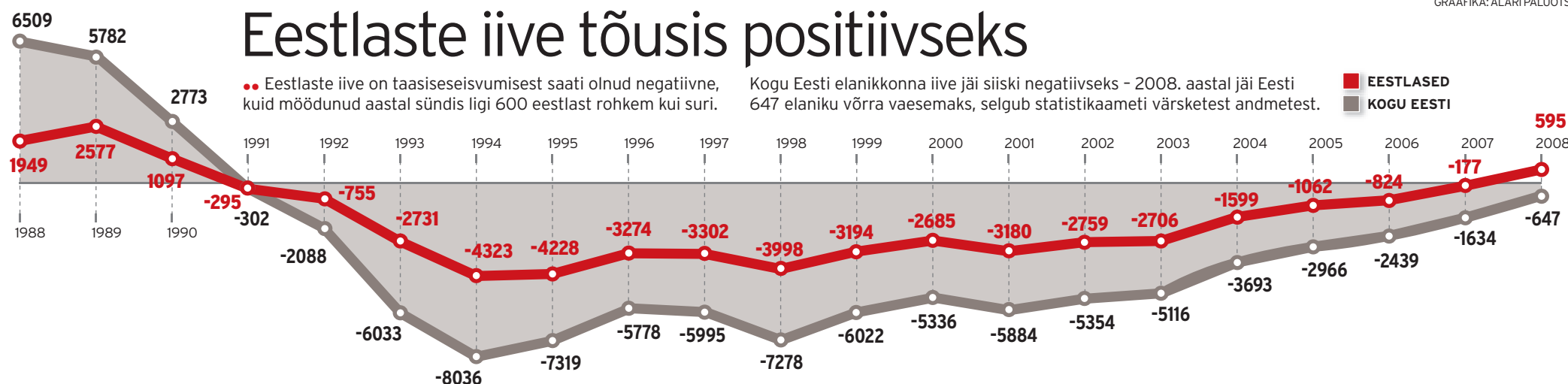
Teise märkimisväärse kohtuasjana jõudis mullu lahendini Vjatšeslav Leedo kohtuasi. Laevandusmagnaat ei kaevanud kohtusse mitte teda solvanud kommentaatorit, vaid portaali Delfi, kus need kommentaarid levisid. Seega jääb ka selles lahendis kommentaatorite ise karistamatuks. ●

Eestlaste iive tõusis positiivseks

•• Eestlaste iive on taasiseseisvumisest saati olnud negatiivne, kuid möödunud aastal sündis ligi 600 eestlast rohkem kui suri.

Kogu Eesti elanikkonna iive jäi siiski negatiivseks – 2008. aastal jäi Eesti 647 elaniku võrra vaesemaks, selgub statistikaameti värsketest andmetest.

GRAAFIKA: ALARI PALUOTS

Rämpsposti listis nüüd kolm Eesti serverit

INTERNET

Teiste hulgas on musta nimekirja sattunud ka Elion Ettevõtted AS-ile kuuluv võrguserver.

Erik Mürsepp
erik.myrsepp@epl.ee

Vähem kui kuu aja jooksul on sattunud rahvusvahelise rämpsposti vastu võitleva organisatsiooni Spamhaus Project blokeeringute nimekirja koguni kolm eestimaist võrguteenuse pakkujat: Estpak.ee, Esthost.com ja Linxtelecom.ee.

Kaks viimati nimetatut on muu hulgas eelmisel aastal küberkuritegevuse vastu võitlemise eest auhinnaga pärjatud Spamhausi andmetel seotud vastavalt Tartus registreeritud Rove Digitali ja Tallinnas Pae tänaval tegutseva serveriteenust pakkuva Starline.ee-ga.

Elion Ettevõtte AS-i infoturbejuhi Aivo Jürgensoni sõnul lõpetas firma Rove Digitalile teenuse pakkumise juba aastaid tagasi. „Põhjuseks oli firmaga seotud kaebuste hulk, samastes blokeerimisnimekirjades esinemine ja lepingutingimuste rikumine,” põhjendab ta.

Ent mõne aasta eest Äripäeva IT-firmade nimekirjas ilma teinud Rove Digitali kohta pärineb märged ka aprilli viimastest päeva-

FOTO: MARKO MUMM

Elion Ettevõtete juhtimiskeskuses ehk monitooringuruumis hoitakse võrgu tervisel ja suurematel sõlmedel silma peal ööpäev läbi.

dest, viitega juba aadressile Esthost.com, kontaktisik Vladimir Tšaštšin, Tartumaa. Kui vahetada aga „com” liidesega „ee”, saame teada, et võrguaadress kuulub Eesti usaldusühingule VIP Investeeringud, kontaktisikuks Viktor Norin, Pae tänav, Tallinn.

Vaid pisut enam kui nädal tagasi sattus samasse nimekirja kurjakuulutava märkga *cyber-*

crime spammer hosting ka Starline.ee, kontaktisikuks taas kord V. Norin.

Probleem aina kasvab

„Koondumispunktid kipuvad välja tulema,” nendib riigi infosüsteemide arenduskeskuse juures asuva CERT Eesti osakonnajuhataja Hillar Aarelaid. Tema sõnul eelistavad odavamaid

pakkujaid kõik ettevõtjad, ka reklaamipostitajad. „Ka kurjategijad loevad raha.”

Aarelaiu sõnul on tegemist eelkõige nakatunud arvutitega, mistõttu ei ole võimalik kinnitada fakte Eesti teenusepakkujate kuritahtlikust tegevusest. Elioni klientide suure hulga tõttu on tema sõnul paratamatu, et sisse võib sattuda ka mõni

kontrollimata tegija. „Nakatumist saab ära hoida, aga tavakasutajale on see vaevaline.”

Probleem on aasta-aastalt üha tõsisem ja „spämmi ei suudeta seni tappa, kuni on tellijaid”. Teenusepakkujad jagunevad Aarelaiu sõnul ametlikeks reklaamijateks ja nn mustal turul tegutsejateks, kes maksudest hoiduvad.

Ta juhib tähelepanu, et eri teenuste või toodete (näiteks majade) pakkumine elektronposti vahendusel on levinud ka Eestis ja „päris kirjavahetust on vähe järele jäänud”. Selliste reklaamide saamisest soovib Aarelaid järele mõelda, kas inimene on ikka oma postiaadressi reklaamiagentuurile tegelikult andnud. „Kui ei ole, tuleb võtta midagi ette.” Tavainimene peaks sellest andmekaitse inspeksiooni teavitama. ●

Mullu kaebusi paarkümmend

● Andmekaitse inspeksiooni (AKI) avalike suhete nõuniku Elsa Neeme sõnul on kommertsreklaami soovimatu saamisega seotud pöördumisi laekunud AKI-le tänava paarkümmend.

● Neeme sõnul moodustasid kommertstedeandmete kaebused mullu laekunud kaebustest ligi kümme protsenti. Hoiatustrahviga lõppenud väärteomenetlusi algatati möödunud aastal paaril korral, tänava trahvitud ei ole.

● „Üldjuhul on soovimatu kommertsreklaami saatmine lõpetatud, kui oleme vastava nõudmisega teate nn spämmi saatjale edastanud ja palunud aadressaadi andmed reklaamisajaate andmebaasist eemaldada,” märgib ta.

● Kommertsinfo saatja peab lubama infost ka keelduda.

Kaitsjad: maadevahetuse akt prokuratuuri tagasi

KOHUS

Harju maakohus eile toimunud maadevahetusprotsessi eelistungil taotlesid kahtlusallaste kaitsjad kohtult süüdistusakti tagastamist riigiprokuratuurile.

Kaitsjate sõnul on süüdistusakt umbmäärane, ebakonkreetne ega võimalda kaitseõiguse teostamist. Samuti taotlesid kaitsjad nende enda väitel ebaseadusliku jälitustegevuse teel saadud tõendite kõrvaldamist kriminaalasja materjalide hulgast. Kohus teeb nende kahe taotluse kohta määruse esmaspäevaks.

Kavakohaselt toimub maadevahetuse asjas esimene istung 12. novembril. Selle kinniseks kuulutamiseks ei ole ühtegi taotlust tehtud.

Süüdistuse kohaselt seisid Villu Reiljan ja Kalev Kangur selle eest, et Toomas Annuse ja AS-i Merko Ehitus ning Tullio Libliku, Einar Vettuse ja Tarmo Pedjasaarega seotud loodusobjekti sisaldava kinnisasja vahetus toimuks takistusteta ning majanduslikud riskid oleksid võimalikult väikesed.

Ühtlasi andsid Reiljan ja Kangur nimetatud isikutele enne looduskaitseliste piirangutega kinnisasjade omandamist informatsiooni selle kohta, kas ja milliste kinnistute vastu saab neid vahetada.

Süüdistus käsitleb 13 looduskaitseliste piiranguga kinnisasja vahetamise tehingut altkäemaksu eest, mille raames vahetati kinnistuid 250 miljoni krooni väärtuses. ● Erik Rand

„Pealtnägija” avas politseinik Karro altkäemaksuskeemi

PALJASTUS

ETV saates „Pealtnägija” võis eile näha šokeerivad salvestised, kus politseinikud võtavad altkäemaksu, praalivad lahtise tekstiga oma illegaalse tulu suuruse üle ning teevad teeneid allilmale. Saate andmetel ehitas 2008. aastal tingimisi vangimõistetud liiklusjärelvalvetalituse konsaabel Livio Karro üles altkäe-

maksusüsteemi, mille keskel troonis ta ise. Võrgustikku kuulus üle 30 politseiniku. Skeem toimis nii, et liiklust jälgivale patrullile vahele jäänud inimene mainis politseinikule, et tunneb Livio Karrot. Kiiruse ületamine üle 40 km/h maksis 2000 krooni, joobes juhtimine 3000 krooni. Ausate politseinike juuresolekul ei sõandanud korrumpeerunud raha küsida. ● Tuuli Aug

Eesti Kunstiakadeemia
ootab uusi tudengeid!
Dokumentide vastuvõtt 2009/2010
õppeaastaks **25. – 27. juunil 2009.**
Lisainfo: www.artun.ee, 6 267 305

EKA

EKA Avatud Akadeemia kutsub
õhtusesse bakalaureuseõppesse!
Dokumentide vastuvõtt 2009/2010
õppeaastaks **6. – 21. juulil 2009.**
Lisainfo: www.artun.ee/avatudakadeemia, 6 267 326

Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskond kutsub Sind,
hea vilistlane,
selle aasta suurimale koolitussündmusele, mis toimub
uues moodsas ülikoolihoones!

VILISTLASTE KOOLIPÄEV
27. augustil 2009 kl 13.00
Akadeemia tee 3, Tallinn

- Tasuta seminarid, workshopid teaduskonna säravaimate vilistlaste juhendamisel
- Uued ja vanad kontaktid – loome majandusteaduskonna vilistlaste võrgustiku!
- Üllatusesinejad
- Õhtul pidulik vastuvõtt uue maja fuajees.

Seminare juhivad Sandor Liive, Robert Kitt, Linnar Viik, Tõnu Toompark, Henrik Hololei jt nimekad vilistlased.

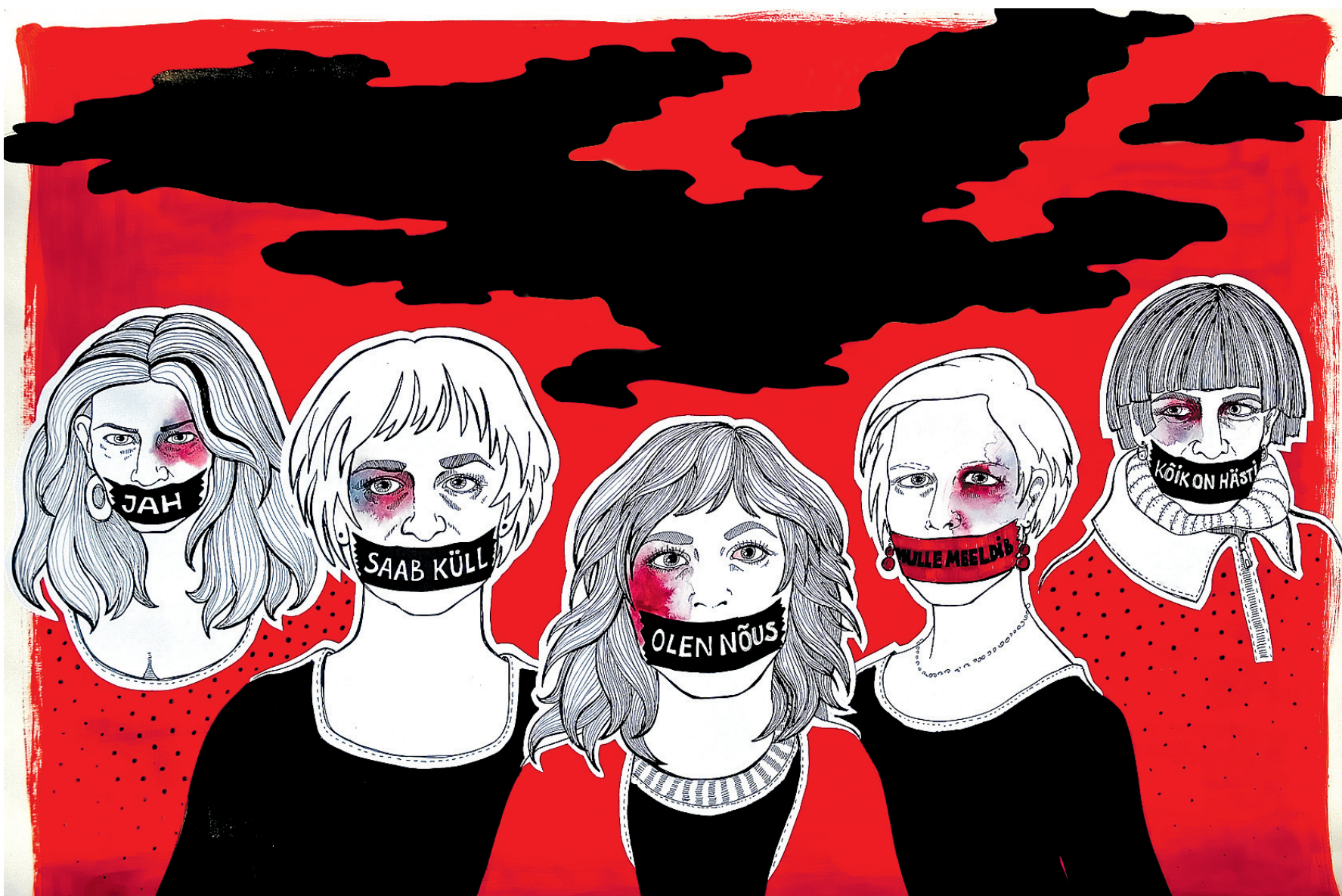
Osalemiseks registreeru:
www.majanduskoolituskeskus.ee

TTU MAJANDUSTEADUSKONNA KOOLITUSKESKUS

1918
TALLINNA TEHNICAÜLIKOO
MAJANDUSTEADUSKOND
Lisainfo telefonil: 620 39 49
Akadeemia tee 3, Tallinn 12618 majandus.ttu.ee

Vägivaldse mehe võimu all elav naine ei saa lahutada

ILLUSTRATSIOON: PIRET RÄNI

Kas riik kaitseb piisavalt julmuritest meeste naisi või jäävad nende suud suletuks?

VÄGIVALD

Kohus soovitas naisel lahutusraha saamiseks müüa vara, mida kontrollib mees.

Kadri Ibrus
kadri.ibrus@epl.ee

Tallinna naiste varjupaigas istub suurte tõmmude silmadega särav noor naine, imelikus kontrastis selle õnnetu paigaga.

Naine on seal, sest tema abikaasa peksab teda julmalt, ent abielu lahutada pole võimalik. Ta soovib politsei kaitset vägivallatseva mehe eest, kuid ka see pole võimalik.

29-aastane Maria (nimi muudetud – toim) on olnud abielus kümme aastat ja tal on kaks last. Kogu selle aja on naine töötanud mehele kuuluvates firmades, ent palka oma töö eest pole ta kõigi nende aastate jooksul saanud. „Kogu raha läks alati mehe kätte. Mina pidin iga kord poodi minnes iga asja jaoks eraldi küsima – siis ta andis mulle raha,” kirjeldas Maria.

Pärast laste sündi mehe harjumus oma abikaasat peksta süvenes. Kord lõi mees naist keha külje piirkonda nii, et too ei saanud kolm kuud liikuda.

Peksmised muutusid aja möödudes üha sagedamaks. „Viimane kord lõi ta mind töö

juures töökaaslaste ees,” kirjeldas naine, kelle sõnul kardavad meest isegi tema kolleegid. Maria on neli korda pöördunud Tallinna politsei poole, et saada vägivalda vastu kaitset. Paraku pole politsei teda jutule võtnud ega avaldust kirjutada lasknud. „Politsei ütles, et ei tohi meest kartal” Tulu pole olnud sellestki, et naisel on peksmised dokumenteeritud arsti juures.

Pipragaas taskus

Mullu detsembris pärast töö juures peksmist otsustas Maria lõpuks mehe juurest lahkuda. See samm muutis mehe veel agressiivsemaks: nüüd jälitab ja terroriseerib ta Mariat ja tema

Abikaasa peksis oma naist nii, et too ei saanud kolm kuud liikuda.

perekonda. Naine viibib enamasti oma ema juures ja lapsi välja ei vii, sest mees ootab tänaval. „Politsei sõnul on tal õigus seal jalutada,” selgitas Maria ja näitas, mis tal on taskus enesekaitseks alati kaasas: väike pipragaasiballoon.

Naiste varjupaigas aidati Mariat vormistada taotlus riigilt tasuta õigusabi saamiseks, et mehest lahutada. Riigi abi on vaja, sest pärast lahkumist ei tööta Maria mehe juures, ent

uut tööd pole ta leidnud. Maria abikaasa on jõukas firmaomanik, kel on mitu korterit ja kaks maja. „Mina soovisin vaid lastele elatist ja ühte Mustamäe korterit, kus lastega elada,” ütles kümme aastat abielus olnud Maria.

Harju maakohus otsustas tasuta õigusabist keelduda, põhjuseks on asjaolu, et osa mehe firmasid ja kinnisvara on kirjutatud naise nimele. Kohus vastas, et naine peab olema suuteline kandma õigusabi kulud oma „suurema raskusteta müüdava vara arvelt”.

Seega jättis kohus arvestamata, et tegu on ühisvaraga, mida naine ilma abikaasa nõusolekuta kuidagi müüa ei saa. Kohus ei taibanud ka seda, et

naisel pole sellele „varale” üldse mingit ligipääsu. Maria ainuke sissetulek on praegu vaid kahe lapse lapsetoetus 600 krooni.

Naiste varjupaiga juhi Inga Mikiveri sõnul on selline juhtum erakordne. „Tavaliselt kohus ikka aktsepteerib vägivalda all kannatavate naiste tasuta õigusabi taotlusi. Isegi juhul kui naisel on olemas töötasu, aga see on väike, umbes 5000–7000 krooni,” rääkis Mikiver.

Kohus andis teise võimaluse

Harju maakohust Mariale saadetud vastuses seisab teade, et tal on õigus otsus edasi kaevata ringkonnakohtusse. Et uus kaebus vormistada, tuleks maksta juristile ja maksta riigilõivu. See pole naisele praegu jõukohane.

Eesti Päevalehe päringu peale, miks kohus ei arvestanud tõsi- asja, et vara, mida naisel soovitatatakse müüa, on ühisvara, teatas maakohus, et nad ootavad nüüd naise selgitust, kus ta kirjutab oma olukorra lahti. Ja ta ei pea selle eest enam maksma. „Kohtuniku abi, kes otsuse tegi, vaatab asja uuesti üle,” lubas pressinõunik Kristina Ots.

Tema sõnul polnud kohtuniku abil võimalik ärireistri andmete järgi otsustada, kas tegemist on abikaasade ühisvaraga.

Maria teeb nüüd uue selgituse maakohule ja loodab, et saab oma mehest lõpuks siiski lahutada. Lastele elatise väljanõudmise taotluse andis ta juba eraldi sisse. ●

1 küsimus

Ministeerium:
kohus pole otsust põhjendanud

● Naine soovib vägivaldsest mehest laiku minna – see on praegu võimatu. Kohus arvestab küll tema vara seisuga dokumentide järgi, aga mitte naise reaalselt sissetulekut. Justiitsministeeriumi asekancler Marko Aavikas, kas selline ongi

nende naiste olukord, kes on mehest täielikus rahalises sõltuvuses? Kas naistel võiks olla mingi võimalus siiski lahutada ja saada õiglase osa ühisvarast?

Kuigi kohtumäärusest peaks nähtuma põhjendus, miks on kohus leidnud, et äriühingute osade puhul on tegemist raskusteta võõrandatava varaga, seda põhjendust siin millegipärast ei ole. Eelduslikult on raskusteta võõrandatavad küll börsil noteeritud aktsiad, kuidmuud äriühingute

osalused võivad olla ka selliseks varaks, mida on raha eest võõrandada äärmiselt raske või võimatu, rääkimata veel ühisvaraga seotud komplikatsioonidest. Isikul on võimalik esitada selle määruse peale ringkonnakohtule määruskaebus – selleks meil mitmeastmeline kohtusüsteem ongi, et kõrgema astme kohtud saaksid madalama astme kohtute lahendeid kontrollida. Lisaks riigi õigusabile on kohtult võimalik taotleda ka üle jõe käiva riigilõivu maksmisest vabastamist.

Lühidalt

Poliitika

Riigikogu usaldab endiselt Ansipit

Keskerakonna poolt eile riigikogus algatatud peaminister Andrus Ansipi umbusaldamine kukkus 35 poolt- ja 53 vastuhäälega läbi. Keskerakond heitis Ain Seppiku suu läbi Ansipile ette, et koalitsioon on koostöövõimetu ega ole soovinud opositsiooniga dialoogi pidada. EPL.EE

Seppiku soov ei täitunud.

Aktsiisid

Kolme suitsupakiga varsti Eestisse ei saa

Rahandusministeerium sai valmis seadusemuudatuse eelnõu, mille jõustumisel tohib Eestisse üle Euroopa Liidu välispiiri tuua viis korda vähem sigarette kui seni ehk kuni kaks pakki. Samuti muutuvad alkoholi maksumärgid kohustuslikuks ka nn topsiviinale. ARILEHT.EE

Raudtee

Uued platvormid maksavad 26 miljonit

Eesti Raudtee 17 reisijateveo platvormide ümberehituseks korraldatud riigihanke parimaks osutus Soome firma Niska&Nyyssönen OY ja KMG Inseneriehituse AS-i ühispakkumine hinnaga 26,3 miljonit krooni. Perroonide ümberehitamise esimene etapp on kavas lõpetada selle aasta lõpuks. EPL

Rongisõit läheb mugavamaks.

Laev

Framnes tõmmati madalikult lahti

Kolmapäeva varahommikul tõmmati madalikult lahti Aksi saare lähedal madalikule sõitnud Norra kaubalaev Framnes, mille kaptenil tuvastati pärast õnnetust 0,99-promilline joove. Laev pukseeriti Prangli saare juurde ankruplatsile, õnnetuse asjaolusid uuritakse. EPL.EE

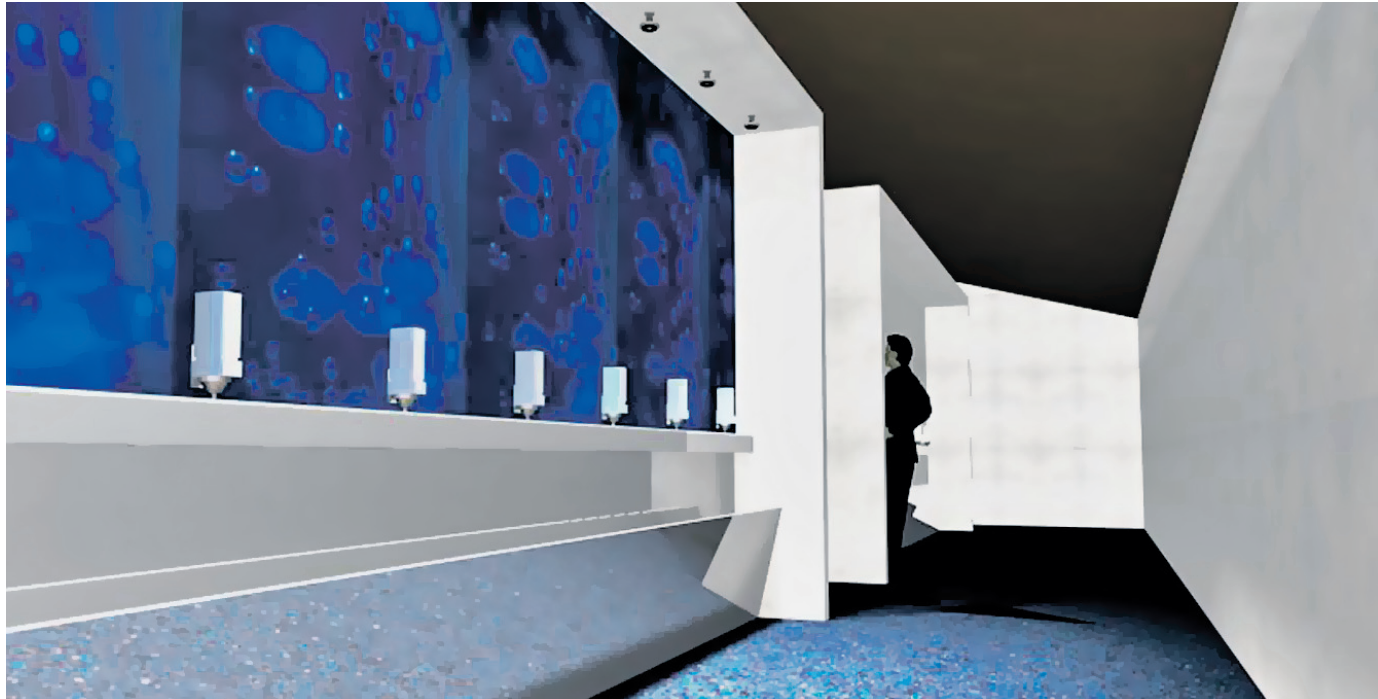
Töölepingu seadus

Patiseisust välja murda ei õnnestunud

1. juulil jõustuva töölepingu seaduse muutmiseks moodustatud koalitsioonierakondade töörühm eile kokkulepet ei saavutanud ja arutelu jätkub täna või reedel. Sotsiaaldemokraat Eiki Nestor ütles, et kohtumine oli varasemast konstruktiivsem ja käidi välja mitmeid häid ideid. BNS

Lauluväljaku renoveerimise peatas EAS-i pessimism

FOTO: SA TALLINNA LAULUVÄLJAK

EAS toetas peale tuletorni renoveerimise ka uue,ajakohalise välitualeti ehitamist lauluväljaku Oru tänava poolsesse otsa.

LAULUVÄLJAK

Lauluväljaku pingid ja toolid ning laulukaare remont ei saanud vajalikku rahalist toetust.

Mari Kodres
mari.kodres@epl.ee

„Meie üllatus oli suur, kui Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse eksperdikomisjon aktsepteeris meie plaanitud kümnest tegevusest ainult kahte,“ sõnas SA Tallinna Lauluväljak juhataja Riho Rõõmus kurvalt. Toetuse said vaid uute tualettruumide rajamine ja väljaku põhja- ehk tuletorni renoveerimine.

„Ja ka neid kahte toetati tingimusel, et peame suutma investeerida laulukaare remonttöödele peale meie omafinantseeringu veel 9,65 miljonit krooni. Vastasel juhul ei toetaks EAS meid üldse,“ märkis Rõõmus. Praeguses majandusolukorras ja

kärbitud eelarveid arvestades ei ole SA-l Tallinna Lauluväljak sellist summat kusagilt võtta ja seetõttu on saadetud EAS-ile palve nendest nõudmistest loobuda.

Probleem on ka selles, et toetusest ilmajäämine võib tõmata pidurit kogu lauluväljaku renoveerimise kavale ja juba käimasolevale tegevusele, sest EAS-i positiivne otsus eeltootluse kohta innustas sihtasutust tualettruumide ehitusse, pinkide ja toolide ostu juba investeerima. Lauluväljaku juhtkond loodab

EAS: tööd ei too kaasa piirkonna arengut, uusi üritusi, külalastajaid või välituriste.

siiski, et juubelilaulupeoks jõutakse pooleli olevate töödega ühele poole. „Riigihanked ja lepingud ajastati nii, et plaanitud töödega jõuaks õigeaks ajaks valmis, ka ehitustööd püsivad praegu graafikus,“ ütles Rõõmus.

Eeltootluse täies mahus heaks kiitnud EAS-i regionaalvaldkonna eksperdikomisjoni väitel ei too nende tööde tegemine või pinkide hankimine kaasa piirkonna arengut, uusi üritusi, külalastajaid või välituriste, mistõttu projekti toetati vähendatud mahus.

Kantsler lükkab asjad paika

Laulu- ja Tantsupeo SA juhataja Aet Maatee leidis, et peale tualetide vajaks lauluväljak tõepoolest hädasti ka pinki. Lisaks pidas Maatee oluliseks nüüdisaegse pressikeskuse loomist, kuna mujal maailmas on huvi laulu- ja tantsupidude vastu väga suur. Kultuuriministeeriumi ase-kantsler Siim Sukles teatas, et mõistab SA Tallinna Lauluväljak muret, ja lubas kiiret vastust ootava kirja edastada majandusministeeriumile, kelle haldusalas EAS on. „Usume, et otsustajatel on süda õiges kohas ja probleemid leiavad kiire lahenduse,“ lisas Sukles. ●

Sajakohaline välitualett

● Uued laulupeo pingid on erinevalt varasematest, kunagise Michael Jacksoni superkontserdi eel ära võetud pinkidest teisaldatavad. Uusi, eestimaisest puidust pinke on kokku 2300, neile lisandub 5000 klapptooli. Plaanide kohaselt mahub suvisel juubelilaulupeol uutele istekohtadele ligi 20 000 inimest.
● Valmimisjärgus on kaajakohaline välitualett lauluväljaku Oru tänava poolses otsas.
● Aastatel 2006-2008 investeeriti lauluväljaku arendusse ehk põhiliselt laululava siseruumide kapitalremonti ja ümberehitusse ligi 60 miljonit krooni.
● Raha taotleti veel lõunatorni ehk raadiotorni rekonstrueerimiseks ja sellest nüüdisaegse pressikeskuse rajamiseks, lisaks on vaja teha mitmesuguseid välitöid, osta hooldustraktor ja tuletorni vaatebinoklid.

Lühidalt

Maavarad Kullaotsingutest Virumaal pole asja saanud

Austraalia päritolu ettevõtte, kes mullu taotles luba geoloogilisteks uuringuteks Virumaal, pole saanud metallide otsinguga algust teha. Monaro Mining NL tütarfirma soovis uurida muu hulgas uraani-, kulla-, hõbeda- ja plaatinasialdust maapõues. EPL.EE

Uuring 23% juhtidest vähendaks naastrehvide kasutamist

Maanteeameti uuringutulemuste järgi lühendaks naastrehvide kasutusega viie kuuni 23% küsitlusele vastanud juhtidest, 34% jätkaks kehtima praeguse seitsmekuuse kasutusaja. Talvel sõidab naastrehvidega umbes kaks kolmandikku juhtidest. EPL.EE

Seadused Tähtsamad seadused vene keeles internetist

Rahvastikuministri eestvedamisel on alates 15. maist taas võimalik internetis lugeda ja alla laadida Eesti õigusakte vene keeles. Vene keelde tõlgitakse näiteks põhiseadus, töölepinguseadus, keeleseadus, võlaõigusseadus ja haridusseadus. BNS

Laevaliin Ventspilsi ja Saaremaa vahel tänava laev ei sõida

Läti Ventspilsi ja Saaremaa Mõntu sadama vaheline laevaliin tänava suvel reisijate teenindamist ei jätka. Ventspilsi sadama administraatori teatel pole liinile sobiva suurusega laeva. Mullu suvel liinil sõitnud SSC Ferries loobus kahjumi tõttu. BNS

16.mail kell 18-00
Eesti Arhitektuurimuuseumis

ROTERMANI ÖÖ

Alates 18.00 on muuseum avatud **tasuta**

ARHITEKTUURINÄITUSED NELJAL KORRUSEL:

POOLIK NÄITUS:
POOL SAJANDIT RESTAUREERIMIST EESTIS
EESTI ARHITEKTUUR MAKETTIDEL
STAARARHITEKTID TALLINNAS.
Sir Norman Foster, Frank Gehry, Rem Koolhaas jt.
MANU PROPRIA. Arhitektid joonistavad
SHANGHAI EXPO 2010
EESTI PAVILJONI VÕISTLUSTÖÖD
Näitus **ÖÖS ON ÜKS ASI**

22.00 – 00.00 Horror-näitus ÖÖS ON JUBEDAID ASJU.

PROGRAMM

18.30 – 19.00 Tervituskokteil muinsuskaitse talgulistele ja varajastele külalistele (kostitavad Eesti Muinsuskaitse Ümarlaud ja Liviko).
19.00 – 19.20 ARHITEKTI UNIVERSUM.
Film arhitekt Jörn Utzonist
19.30 – 20.30 Virtuaalne külalishäitus Taanist:
BJARKE INGELS GROUP/ BIG: YES IS MORE !
20.00 – 21.00
Arhitektid segavad muinsuskaitseteemalisi kokteile
21.00 – 22.00 suures saalis mängib
KRIMINAALNE ELEVANT

22.30 – 00.00 DJ Mait ja Jarmo K

Töötavad Väärtuste Ümberjagamise Keskkontor ja Lahkete Annetuste Vastuvõtupunkt.
Soodushindadega arhitektuurikirjanduse müük.
Tunne Eesti arhitekte!
Aknakino. Eurovisioonitelekake. Valli ja baar.

Tule trammi või bussiga! Kadriorg – Kopli liinil
TrammarT, südaööni käigus Muuseumi öö bussid.

Eesti Arhitektuurimuuseum
Info 6257000, www.arhitektuurimuuseum.ee

Tallinna kohtutäitur Mati Kadak menetluses on 22.01.2009. a surnud Natalja Susalko, endine perekonnanimi Stšastnaja (isikukood 45906220336), pärija Jekaterina Burukina avalduse alusel algatatud üleskutsemenetlus pärandvara inventuuri teostamiseks.

Kohtutäitur teeb üleskutse pärandvara suhtes nõudeid ja õigusi omavatele isikutele teatada oma nõuetest ja õigustest inventuuri tegijale ühe kuu jooksul üleskutse avaldamisest arvates aadressil Kaupmehe 14-40, Tallinn, tel 6604602, mati.kadak@taitur.just.ee.

Üleskutsemenetluses ei pea teatama nõuetest, mis on tagatud käsipandiga või avalikku registrisse kantud pandiga, samuti pärimisseaduse §-des 131-133 nimetatud nõuetest. Üleskutsemenetluses tähtaegselt esitamata nõuete täitmise eest vastutab pärija pärast inventuuri tegemist üksnes ulatuses, milles ta on temale nõudest teatamise hetkel veel pärandvara arvel rikastunud.

Pärast pärandvara nimekirja notarile esitamist loetakse inventuur lõppenuks.

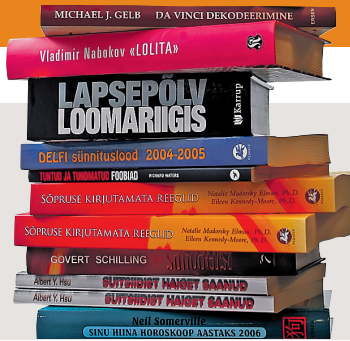
Tallinna kohtutäitur Mati Kadak menetluses on 16.03.2009. a surnud Maksim Kuznetsov (isikukood 38202250234) pärijate seaduslik esindaja Maarika Maciulevičius avalduse alusel algatatud üleskutsemenetlus pärandvara inventuuri teostamiseks.

Kohtutäitur teeb üleskutse pärandvara suhtes nõudeid ja õigusi omavatele isikutele teatada oma nõuetest ja õigustest inventuuri tegijale ühe kuu jooksul üleskutse avaldamisest arvates aadressil Kaupmehe 14-40, Tallinn, tel 6604602, mati.kadak@taitur.just.ee.

Üleskutsemenetluses ei pea teatama nõuetest, mis on tagatud käsipandiga või avalikku registrisse kantud pandiga, samuti pärimisseaduse §-des 131-133 nimetatud nõuetest. Üleskutsemenetluses tähtaegselt esitamata nõuete täitmise eest vastutab pärija pärast inventuuri tegemist üksnes ulatuses, milles ta on temale nõudest teatamise hetkel veel pärandvara arvel rikastunud.

Pärast pärandvara nimekirja notarile esitamist loetakse inventuur lõppenuks.

: kirjandus

Harju tänaval ja mujal
kirjandusfestivali üritused

: sümfoonia

Estonias kell 19
London Symphony
Orchestra

: film

Kinomajas Leedu
filmi päevad:
„Naiskolleksionäär”

: näitus

Linnavalitsuses
Arne Maasiku
fotod

Homme avatakse viluvõitu ilmast hoolimata tänavune rannahooaeg

SUVEMELU

Linnaosavanemad lubavad rannahooajaks banaaniipaati, hoiukappe ja batuute.

Agnes Ojala
agnes.ojala@epl.ee

Homme, 15. mail avatakse Tallinnas viis ametlikku suplushohta. Mõnes kohas pakutakse tänavu rohkem võimalusi, teisel jääb kõik vanaviisi.

„Rand on põhimõtteliselt valmis. Eile (teisipäeval – toim) lõpesid liivasõelamise tööd, inventar on paigas: pingid, prügikastid, riietuskabiinid. Oleme hooaja avamiseks valmis,” teatas Piritä linnaosa vanem Tiit Terik.

Piritä randa tuleb sel suvel külastajaid teenindama hulk ettevõtteid. Tavapärast on kohal jäätise ja muu toidukauba pakujad, lapsed saavad tasu eest batuudil hüpata, uue atraktsioonina peaks randa kõigi eelduste kohaselt tulema banaaniipaati – kaatri järel veetav kummist banaan.

Alasti kepseld ei tohi

Linnaosa lubab sel aastal Piritä autot parkida tasuta. Linnaosavanem kutsus külalisi üles korralikult liikluskorraldust järgima, metsa alla, haljasaladele ja inimeste koduvärvade ette mitte parkima.

Piritä on uus ka see, et nudistidele sel aastal rannariba eraldatud ei ole. Mullu nõudsid alastikult harrastajad, et nende rannaalal tuleks keelata rõivastatud inimeste liikumine. Niisuguse piiranguga linnaosa nõus ei olnud. Et nudistid seepeale kohtusse läksid, on sel aastal alasti rannas viibimine keelatud kogu suplushoia ulatuses. Põhja-Tallinna Stroomi ja Pikakari rand on linnaosavanem Enno Tamme sõnul valmimisjärgus. Vajadusel veel paigaldada ran-

FOTO: ARNO MIKKOR

Stroomi rannas mürises eile traktor, mis tõstis tuule poolt luidetesse aetud liiva randa tagasi.

Randades hooaja avaüritusi ei tule

● Tallinna rannahooaja avamine homme üritusi kaasa ei too, põhjuseks on nii külm ilm kui ka betoonitööd.

● „Avamisüritust ei ole mõtet teha. Kõik sõltub ikkagi ilmast. Meie kogemused näitavad, et kui kuupäev paika pannakse, siis ei pruugi ilm selline olla, et inimesi tuleks,” arvas Haabersti linnaosa vanem Viktor Vassiljev.

● Samal põhjusel toimub rannahooaja avamisüritus Põhja-Tallinna randades hoopis juuni alguses.

● „Rannahooaeg hakkab siis, kui inimesed tahavad randa tul-

la. Praeguse ilmaga, kui Tallinnas on seitse kraadi sooja, ei ole kedagi oodata,” sõnas linnaosavanem Enno Tamm, kelle kord Piritä linnaosa vanemana korraldatud 15. mai üritus lume tõttu läbi kukkus.

● Piritä linnaosa praegune vanem Tiit Terik ütles, et plaanis hooaja avamise puhul randa kõrgele vardasse tõmmata linna ja linnaosa lipu. Betooni tellimisega aga tehti valearvestus, nii et reedeks ei ole see veel kuivanud. Seetõttu hakkavad lipud rannas lehvima järgmise nädala alguses.

nakabiine ja sõeluda liiva. „Uudisena saab Pikakari randa nüüd sõita mööda kergliiklusteed jalgratta, rulluisukude või lapsevankriga,” märkis ta. „Stroomi randa tuleb juba eel-

Piritä ranna uus atraktsioon on kaatri järel veetav kummist banaan.

misel suvel paigaldatud suurele kogu pere mänguväljakule lisaks mitu batuuti, samuti peaks saama rentida hõljukit.”

Stroomi ranna kahte otsa paigaldatakse ka hoiukapid, kuhu saab panna oma väärtasju.

„Seni ei ole saanud randa üksikminna. See probleem saab nüüd lahendatud ja kappe peaks tulema piisavalt, et soovijaile jätaks,” lisas Tamm.

Haabersti linnaosa kahe rannas – Harkul ja Kakumäel – käivad samuti veel viimased ettevalmistustööd. „Oleme rannahooaja ametlikuks alguseks alati valmis olnud, aga ei ole mõtet kohe kõiki ressursse kasutada. Näiteks Harkus on kahe välikäimla asemel üks. Me ju näeme, mis toimub, ja reageerime vastavalt vajadusele,” selgitas linnaosavanem Viktor Vassiljev. Vassiljev ise soovib käia pigem Kakumäe rannas, kuhu mullu viidi juurde 90 tonni liiva. ●

N.14

Saar

Aegna laev alustab laupäeval liiklust

● Reisisjate regulaarne vedu Tallinna-Aegna-Tallinna laevaliini algab 16. mail ja kestab kuni 15. oktoobrini.

Aegnale sõidab Lindaliini AS-i mootorlaev Juku, mis väljub linnahalli juurest Patarei sadamast Aegna suunas kaks korda päevas, kell 9 ja kell 16 ning Aegna saarelt Patarei sadama suunas vastavalt kell 11 ja 18, teatas Raepress.

Sõite korraldatakse kuus päeva nädalas. Teisipäeviti laev Aegnale ei sõida. Navigatsiooniperioodile on plaanitud 270 reisi. Juulis ja augustis muutub sõidugraafik tihedamaks. EPL.EE

PÄEVAL

+6

ÖÖSEL
+3

Tulekahju

E-Arsenali põlengut uurib politsei

● Politsei alustas seoses üleelole õhtul Tööstuse tänaval toimunud laohoone põlenguga kriminaalmenetlust.

„Menetlust alustati paragrahvi alusel, mis käsitleb asja rikkmist või hävitamist,” ütles Põhja politseiprefektuuri pressiesindaja Aleksandra Sliušenkova.

Laohoone kuulus sõjatööstusega tegelevale riigiettevõttele E-Arsenal, ent oli välja renditud erafirmale. EPL.EE

Tulekahju E-Arsenali hoones

Linnahalli restaureerimisega tehakse algust juba juunikuus

PLANEERING

Tallinna abilinnapea Taavi Aas kinnitas täna, et juunis saabub Eestisse Ameerika eksperdirühm, kelle abiga soovitakse võimalikult kiiresti alustada töid linnahalli detailplaneeringu kallal.

Aas rääkis täna linnavalitsuse pressikonverentsil, et pärast lepingu allkirjastamist Tallinn Entertainment LLC-ga on räägitud ka järgmistest sammudest

ning juba juunis peaks Tallinna saabuma eksperdirühm Ameerikast.

Abilinnapea selgitas, et kuna Tallinna jaoks on 2011. aasta väga oluline, püütakse võtta suund sinnapoole, et linnahalli saaks Euroopa kultuuripealinna sündmuste tarvis juba kasutada.

Kogu linnahalli restaureerimise maksumuseks kujuneb ligikaudu miljard krooni – täpseid summasid ei osanud Aas veel

õelda. Mõni aeg tagasi tehtud eksperdihinnangu kohaselt saadi konstrueerimise maksumuseks 700 miljonit krooni.

Ühes oli Aas kindel – linnahalli ei lammutata, kuna eelpepingu põhitingimustes fikseeriti täpselt, mida tohib ja mida mitte, et vältida hilisemaid vaidlusi.

Erilist tähelepanu pöörati abilinnapea sõnul sellele, et säiliks suur saal koos fuajeeaga.

„Loodan, et linn osaleb ka tu-

Ronald S. Lauder

levikus selles protsessis,” rääkis Aas eesootavatest töödest. „Ja loodame, et Eesti olukord ei muutu nii hulluks, et investorid otsustavad lepingust taganeda.”

Tallinn teatas aastaid tõmbetuultes viirelenud linnahallile kosilase leidmisest aprilli alguses. USA-poolse partneri eesotsas seisab äriimees Ronald S. Lauder, kes on üks maailma suuremaid kunstikolleksionääre ja filantroope. Peale selle kuuluvad investorite hulka GF Capital Management & Advisors ning Remi International, mille enamusaktsionär on Eestis sündinud ja kasvanud Roman Pipko. ●

Merilin Kruuse

Koostöö

Tallinn sõlmib kultuurilepingu

● Tallinn moodustab teiste Eesti suuremate asulatega kultuurilinnade võrgustiku, et kasutada võimalikult hästi ära kultuuripealinna staatust. Pealinna kultuuripartneriteks on Haapsalu, Narva, Paide, Pärnu, Rakvere, Tartu, Viljandi ja Võru.

„Linnasid ajendas koostööde tegema asjaolu, et Tallinn on 2011. aastal Euroopa kultuuripealinn,” ütles Tallinna linnavolikogu esimees Toomas Vitsut. EPL

: kontsert

Salme kultuurikeskuses
laululapsed ning Tom ja Anni

: teater

NO99-s „Kuidas
seletada pilte
surnud jänesele”

: pidu

Sossi klubis
kell 20
lembelaulik Sulo

: liiklustakistus

Tehnika tänaval
elektrikaabli
paigaldamine

Melanhoolia Tartu moodi Linnagaleriis

NÄITUS

Helina Loid-Kudu näitus „Säästa mind” on Tallinna Linnagaleriis avatud kuni 17. maini.

Ants Juske

ants.juske@epl.ee

Melanhooliat on peetud alates Albrecht Düreri gravüürist „Melanhoolia” kunstniku üheks peamiseks tundeseisundiks. Melanhoolia on kurb, sest võrreldes teoloogia ja teadusega ei küüni kunstnik kõrgema maailmamõistmiseni.

Ma ei tea, kas Helina Loid-Kudu näitust saab üdini nimetada melanhoolseks. Tugev annus on siin ängi, üksindust, sotsiaalselt ahistatust ja metafüüsikat, miks mitte ka nekrofiliaat. Juba maalimispaik – Tartu vana anatoomikum on tähenduslik. Maalid on monokroomsed, valitseb must valge üle. Seeria süngem pilt on see, kus musta seest kumab läbi rist. Siis need laipu meenutavad meesaktid ja ahas-

tuses istuvad figuurid. Väike valguskiir kumab otsaseina maalil, mis on täis läbi akna tulevat valgust. Samas on ka väike redel, mida psühhoanalüütiliselt võiks tõlgendada pääsemislootusena. Kuid näib, et see lootus on väike, sest redel on madal ega küüni akendeni.

Harry Liivranna hinnangul „maalidel hargneva jutustuse toimumispaiga kliiniline atmosfäär moodustab kokku eriomase maaliruumi, milles hargnev draama on omamoodi kujundlik hinnang ka ülikoolilinna klasisitsistlikule omamüttele”.

Igal juhul on see 1982. aastal sündinud, Tartu ülikooli maali-osakonna lõpetanud Helina Loid-Kudu näitus vastukaaluks neile pillerkaaridele, mida meedias eksponeeritakse tudengilust – olgu need õllejoomised Pirogovi juures või paadirallid. Kõik ei ole nii roosiline.

Hea on aga see, et Kunstihoone toob Tallinna Linnagaleriisse ka Tartu nooremata kunsti. Järg on tulemas üsna pea, sest Andrus Raagi maalinäitus avatakse Linnagaleriis 20. mail. ●

FOTO: TERJE LEPP

Tartu noore kunstniku Helina Loid-Kudu maale saab näha Linnagaleriis.

Alessandro Baricco kohtub lugejatega

KIRJANIK

Eestis lühikesel visiidil viibiv Itaalia kuulsamaid kirjanikke Alessandro Baricco jagab täna kell 12 Tallinnas Apollo raamatumajas autogramme. Kell 16 leiab aset tema autoritund Tallinna kirjandusfestivali telgis, kus teda küsitleb luuletaja ja itaalia kultuuri tundja Maarja Kangro.

Eestis on ilmunud viis Baricco raamatut, tuntum neist on „Siid”, mida on välja antud koguni kahel korral. Eile võttis kirjanik osa Tallinna ülikoolis toimunud vestlusringist, kus rektor Rein Rauaga arutati Baricco palju kuulsust võitnud poeetilist stiili, mida Baricco küll ise otsest luulelisusega seostada ei soovinud. Baricco rääkis oma kunagisest soovist vastanduda Flaubert’i ja Prousti elegantsele stiilile: „Asendasin lauses elegantsi emotsiooniga.” Täna on kõigil Tallinna kirjandushuvilistel võimalik sinna raamatusse saada ka Baricco autogramm. ●

Mari Peegel

Lõhestatud hinged külmal maal

Laupäeval, 16. mail

Eesti Päevalehe ostjale sarja 35. raamat

Heino Kiik

Maria Siberimaal

„Maria Siberimaal” on üks vähesi aegumatu väärtusega romaane eesti kirjanduses, on sedastanud kirjandusteadlane Pärt Lias. Heino Kiige romaani „Maria Siberimaal” ilmumine raamatuna 1988. aastal veel Nõukogude Eestis oli esimesi tõsisemaid märke sõnavabaduse pöördumast jõudmisest Eestisse. Tekst, mis kirjeldab ausalt 1949. aastal küüditatute üleelamisi Nõukogude „idapiirkondades”, poleks mõeldav olnud ühelgi varasemal aastakümnel raudse eesriide taga. Kui see siiski käsikirjana mõnevõrra levis, tekkis autoril sekeldusi N Liidu julgeolekuorganitega.

Raamatule on järelsõna kirjutanud Aigi Rahi-Tamm.

raamatu hind

vaid **74** krooni
+ 18 krooni lehe eest

* Püütud kogus raamatuid on saadaval paremini varustatud poodides (müügikohtade nimekiri www.epl.ee/estiliugu). Tahad raamatut kindla peale – telli! Raamatud on ajaleheta müügil Eesti Päevalehe toimetuses kaanehinna 299 kr.

PÄEVALEHT

Karl Fazer

EESTI LUGU AITAB JUTUSTADA
KARL FAZERI ŠOKOLAAD

AKADEEMIA

●●● Eesti Päevaleht

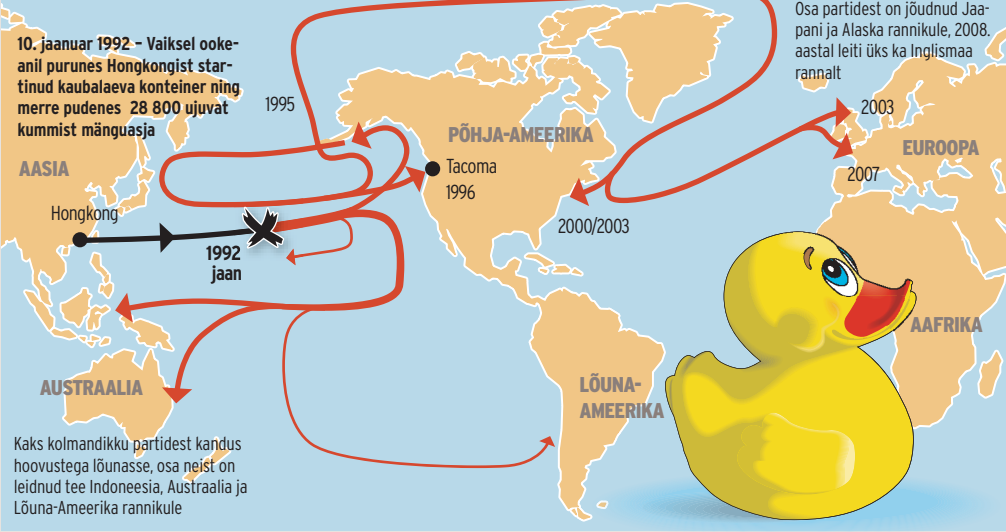
Hiina kummipardid on ujunud Euroopa randa

GRAAFIKA: ALARI PALUOTS

Kummipardid

Ookeanivete kummalised teed

•• Okeanograaf Curtis Ebbesmeyer on uurinud Vaiksesse ookeani pudenenud kummipartide edasist teekonda.

KURIOOSUM

Vaiksesse ookeani pudenenud kummi-partide leitakse nüüd ise-gi Inglismaa rannikul.

Heiki Suurkask
heiki.suurkask@epl.ee

Pudeliposti järgi on aetud juba sajandeid, kuid tänapäeval on okeanograafidel hoopis tõhusamad „abimehed” – nimelt kummijalatsid või kummist pardid, mis polnud üldse mõeldud ookeanilainetele sattuma.

Seattle'i okeanograafid Curtis Ebbesmeyer ja James Ingraham leidsid oma uurimistööle uue suuna, kui 1992. aasta jaanuaris purunes keset Vaikset ookeani kaubalaeva konteiner ja Hiinas kummist toodetud 28 800 kollast parti, rohelist konna ja kobrast ning sinist tuvi, mis pidanuks hoopis laste vannikaaslasteks jõudma, sattusid palju tormisematesse vetesse.

Kuna tegemist oli uue firma The First Years esmatoodanguga, oli edaspidi lihtne jälgida kummipartide ookeaniseiklusi. Juba esimesel aastal hakkas neid kaldale ujuma Indoneesias, Austraalias, Tšiilis, Alaskas, järgmisel aastal Jaapanis. 1994. aastaks olid paljud kummipardid ookeanile ringi peale teinud ja paiskusid uuesti samadele kallastele mis esimesel aastal. Teine ring sai täis 1998. aastal.

Tossud ja hokikindad

2000. aastaks sattusid aga kummilelud juba jäämasside liikudes Põhja-Atlandile. Ja nii jõudiski üks kummikonn 2003. aastal Šotimaale ning kummipart 2007. aastaks Inglismaale. Pardid olid küll selleks ajaks juba valgeks pleekinud, kuid kummikonnad ja -tuvid ikka veel värvi säilitanud.

Samal moel on teadlased võinud 1990. aastast jälgida ka Vaiksel ookeanil vette pudenenud 80 000 Nike'i tossu ja 1994. aastast 34 000 hokikinda teekonda. •

Gröönimaa pardid

- Gröönimaa jääväljade sulamist uurivad NASA teadlased panid mullu liustikesse 90 kollast kummiparti – küll jalgpallisuures ümbrises ja kirjadega, et leidjad neist kohe teada annaks.
- Eksperimenti juhitakse Californiast NASA raketikütuse laboratooriumist. Sellega tahetakse paremini selgitada Jakobshavni liustiku hooajalist kiirendatud sulamist.
- Jakobshavni liustik Lääne-Gröönimaal tekitab ligemale kümnendiku kõigist Gröönimaast ookeani pudenevatest jäämägedest. Igalt aastalt eraldub 35 miljardit tonni jääd ja mõned jäämäed on isegi kilomeetri kõrgused.
- Pärast 1997. aastat on liustiku sulamine on oluliselt kiirenenud. 1992. aastal valgus jäämass mere poole ligemale 5700 meetrit, 2003. aastal aga juba 12 600 meetrit.

Lühidalt

Karistus
Euroliit nõuab Inteliit miljard eurot trahvi

Euroopa Komisjon nõuab maailma suurimalt mikroprotsessorite tootjalt Inteliit vaba konkurentsi eiramise tõttu 1,06 miljardit eurot trahvi, vahendas Reuters. Komisjon käskis Inteliit lõpetada väiksema konkurendi AMD turult väljasõõmise. **EPL..EE**

Sääst
Läti kärpis emapalga ülempiiri 11 000 kroonile

Juuli algusest alates sündinud laste vanematele makstava hüvitise – ehk emapalga – lagi on Lätis 500 latti (11 025 krooni), otustas riigi valitsus ülelele, kirjutab Läti Delfi. Lisaks kärbitakse töötavate vanemate hüvitist poole võrra. **EPL..EE**

Luksus
Sinine teemant purustas vääriskivide hinnarekordi

Genfis toimunud Sotheby oksjonil müüdi 7,03 karaati kaaluv veatu eresinine teemant 9,5 miljoni USA dollari (110 miljoni krooni) eest. Kui summa arvestada ümber ühele karaadile, on tegemist kõrgeima vääriskivi eest makstud hinnaga. **EPL**

Rekordkivi modelli käes

Majandus
USA abipakett loob töökohti vales kohas

Ühendriigid on kulutanud riigi majanduse turgutamiseks pea triljon dollarit ja nüüd hakkavad ilmema selle mõjud, kirjutab Ekspressjob. Abipakett loob küll uusi töökohti, ent sellest võidavad kõige vähem suurima tööpudusega piirkonnad. **EPL..EE**

Tšehhoslovakkias mõlgutati mõtteid mereni murdmisest

UTOOPIA

Shakespeare viitas näidendis Boheemia rannale. Sajandeid hiljem võinukski see sündida.

Kaivo Kopli
kaivo.kopli@epl.ee

Ühena vähestest Euroopa riikidest polnud omaaegsel Tšehhoslovakkial väljapääsu merele, selle saamiseks arendati 1970. aastatel utoopilisena näivat projekti. Ajaleht Lidove noviny tõi sel nädalal päevavalgele kava uuristada tunnel Tšehhoslovakkias Aadria mereni, mille rannikule oleks rajatud ka Tšehhoslovakkiale kuuluv tehissaar.

Tunnel naabrite alla

Nimelt tegi professor Karel Žlabek ettepaneku rajada Austria ja Sloveenia (tollase Jugoslaavia) alt läbi raudteetunnel, mille kaudu saaks autosid ja inimesi kõigest mõne tunniga mere äärde vedada. Kokku 410 kilomeetri pikkune tunnel saanuks alguse Ceske Budejovice lähedal Boheemia lõunaosas ning tõusnuks maa peale Itaalia Trieste ja Sloveenia linna Koperi vahel. Tunneli kaevamisel kogunenud kivimaterjalist oleks rajatud saar

Tšehhoslovakkia vapp

Aadria merre. Sellest saanuks Tšehhoslovakkia territoorium ja ühtlasi riigi esimene sadam nimega Adriaport.

Projektis eeldati küll sotsialistliku Jugoslaavia heakskiitu, kuid ei mainitud midagi selle kohta, mida arvaksid oma jalge all kaevavatest kommunistidest austerlased.

Tänapäevasedki insenerid ei pea sellist tunnelit täiesti eba-reaalseks. „Need mehed, kes seda kavandasid, mõtlesid väga realistlikult. Samal ajal hakkasid šveitslased arendama ideed umbes 50 kilomeetri pikkustest raudteetunnelitest,” rääkis tunneliekspert Jiri Svoboda. •

Ametnikud ja linnavolinikud päevaks nädalas taimetoidule

BELGIA

Genti linn Belgias saab ilmselt esimeseks maailmas, kus vähemasti üks päev nädalas on kuulutatud lihavabaks.

Esialgu puudutab see ametnikke ja valitud rahvaesindajaid, kes ühel päeval nädalas loobuvad lihast, täites kõhtu vaid taimset päritolu toiduga. Septembris peaks veggiedag jõudma

ka koolisööklaisse ja loodetavasti läheb vähemalt ühel päeval nädalas taimetoidule üle ka suur osa linnakodanikke.

Loomakasvatusest tuleb viiendik kasvuhoonegaasidest ning Genti ökoloogilise jalajälje vähendamiseks ongi linnavõimud taimetoidupäeva välja kuulutanud. Lisaks loodetakse, et sellest on abi ka ülekaalulisuse vastu, vahendas BBC. • **EPL**

muuseumiaasta '09

muuseumiöö

Muuseumid tasuta avatud kell 19-24

Eriprogrammid muuseumides
Kava: www.muuseum.ee

Tallinnas tasuta muuseumiöö buss

Rattarikkaks muuseumituur Tallinnas ja Tartus

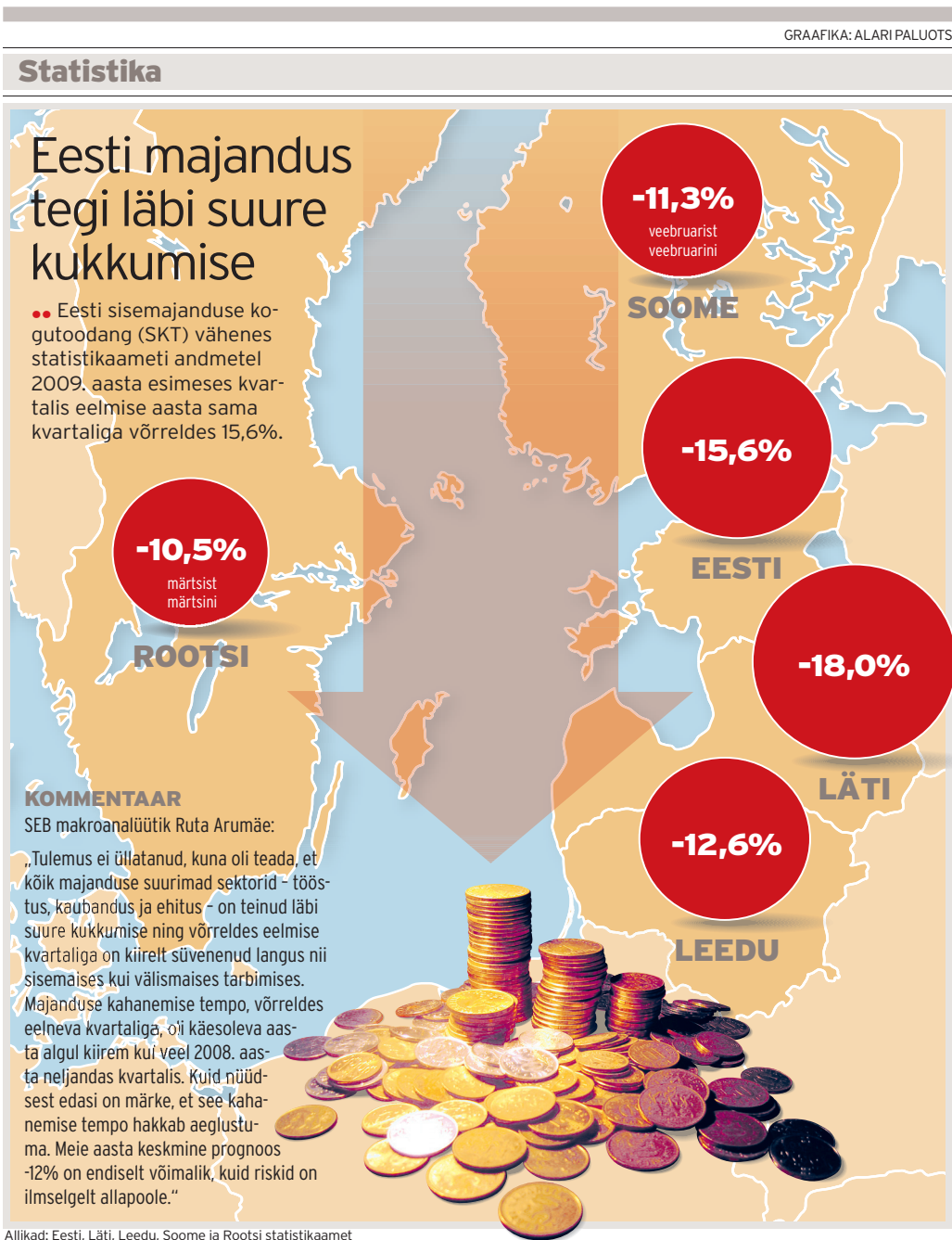
V EUROOPAS

ÖÖS ON ASJU

MUSEUMIÖÖ

16. mai 2009

KULTUURIMINISTEERIUM

Lühidalt

Euro Fitch Rating: Eesti saab euro ilmselt aastal 2013

Rahvusvaheline reitinguagentuur Fitch Rating hindas Eesti kohta avaldatud ülevaates, et euro kasutuselevõtu kõige tõenäosem tähtaeg on 2013. aasta, kuigi varasem või hilisem tähtaeg on samuti võimalik. Fitch märkis, et inflatsiooni asemel tõuseb Eesti puhul suuremaks probleemiks eelarvedefitsiidi ohjeldamine. **BNS**

Raha Miljonitulu saajaid oli möödunud aastal 2570

Üle miljoni krooni tulu teenis Eestis eelmisel aastal 2570 inimest ehk 270 võrra enam kui aasta varem. Kokku esitati möödunud aasta kohta 581 104 füüsilise isiku tuludeklaratsiooni – deklarati keskmiselt 156 400 krooni deklaratsiooni kohta. **EPL.EE**

Hinnang Eesti asub riikide heaolu edetabelis 36. kohal

Legatum Institute avaldas 104 riigi 2008. aasta heaolu edetabeli, kus Eesti asub koos Uruguai-ga 36. kohal. Esikohale tuli Aust-raalia, Soome ja Austria jagavad teist kohta, Rootsi on 12. kohal, Läti ja Ungari jagavad 41. kohta. Venemaa platseerus 57-ndaks, jäädes koha võrra alla Kasahstanile, kuid edestades Dominikaani Vabariiki. **EPL.EE**

Narva tammivaidlus jõuab mai lõpuks kohtulahenduseseni

POOLITUS

Poolenisti Venemaal olevast tammist sõltub Narva elektrijaamade veega varustamine.

Tanel Mazur
tanel.mazur@epl.ee

Eilsel kohtuistungil vaidles Gazpromi tütarfirma Eesti riigi-ga Narva hüdroelektriijaama (HEJ) tammi üle, otsus kuulutatakse välja 29. mail.

Kuna istung oli kinnine, ei saa majandus- ja kommunikatsiooniministeerium (MKM) ka kohtus esitatud argumente kommenteerida. Gazpromi tütarfirma OAO Territorialnaja Generiruštšaja Kompanija nr 1 (TGK) korraldas ülelele Ivangorodis ajakirjanikele pressiuirituse, kus selgitas oma seisukohti. TGK esindajad eitasid kohtuasja poliitilist tausta.

Ivangorodis asuva Narva HEJ-i direktori Oleg Medvedevi sõnul hooldab Vene pool regulaarselt tammi. Tema sõnul õnnestus eelmisel aastal pärast 17-aastast vaheaega teha remonti ka Eesti poolel. „Narva HEJ on Vene seaduste kohaselt ohtlik tööstusobjekt ja seega peab kogu kompleksi hooldama

üks omanik. Lisaks puudub Eesti poolel teaduslik-tehniline baas, et teostada iseseisvalt hüdrotehniliste seadmete regulaarset jälgimist ja remonti,” teatas Medvedev.

TGK õigusosakonna juhi Jelena Mihhailova sõnul on nad alates 2000. aastast teinud kõik Eesti seadustes nõutu, et vormistada tammid enda omandina. „2006. aasta lõpus saime maksu- ja tolliametilt teate, et me ei pea ehitiste eest enam makse maksma. Meil kulus ligi aasta, et aru saada, mis oli selle teate tegelik sisu,” sõnas Mihhailova.

Viide Tartu rahule

2006. aastal võttis valitsus vastu määruse, millega andis tammi-rajatised AS-i Narva Elektriijaamad kasutusse.

Mihhailova sõnul pöördus ettevõtte Venemaa valitsuse poole palvega lahendada küsimus riikide tasemel, kuid vastuseks saadi, et see on ettevõtte enda mure.

Oma hagis viitas TGK Tartu rahulepingu kolmanda lisa punktile, mille kohaselt annab Eesti Venemaaale eesõiguse Narva koskede veejõu kasutamiseks, kui selleks sõlmitakse eraldi leping. Sellist lepingut ei ole kunagi sõlmitud. ●

Euroopa Liidu kanadirektiiv jätab poed koduse munata

NÕUDED

Kanamunatootjad peavad surutise kiuste tegema euronõuete pärast investeeringuid.

Mirko Ojakivi
mirko.ojakivi@epl.ee

Eesti suurim kanakasvataja ja munatootja AS Tallegg palub põllumajandusministeeriumilt abi Euroopa Liidu kanadirektiivi edasilükkamiseks, sest ei suuda direktiivi jõustumise ajaks uuendada kõiki kanalaid nii, et tohiks munatootmist jätkata.

Nimelt nõuab 1999. aastal vastu võetud direktiiv, et 2012. aastast tohib munakanasid pidada vaid täiustatud puurides, mis on praegusest suuremad ja kanasõbralikumad. Uute puuride ehitamine nõuab Eesti munatootjalt sadadesse miljonitesse kroonidesse küündivaid investeeringuid.

„Ümber tuleks ehitada kõik munejate kanade farmid. Ümber tuleks ehitada nii põranda-profiilid, ventilatsioon, sõnniku-käitluse pool ja tark peremees vahetab taolise ümberehituse käigus ka katused välja. Arvestuslikult läheks kõik see meile maksma 100 miljonit krooni,” selgitas Talleggi juhatase esimese Teet Soorme.

Arvestades praegust majan-

dusolukorda ja pankade laenu-poliitikat, ei pea Tallegg nõnda suure investeeringu tegemist korraga mõeldavaks. Nii taotleb-ki ettevõtte põllumajandusministeeriumilt direktiivi ülevõtmise tähtaja pikendamist, lubades, et 2012. aastaks suudab ettevõtte uuendada pooled oma munevate kanade farmidest.

Kui põllumajandusministeerium Talleggi ja mitme teise linnukasvataja soovidega ei nõustu, võib 2012. aastal kanamunade hind oluliselt tõusta ja poeletidelt kaob suurem osa kodumaistest kanamunadest.

Küsimus turukonkurents

Põllumajandusministeeriumi toidu- ja veterinaarosakonna juhataja Henrik Kuuse sõnul on siiski vähe usutav, et Eesti suudaks Euroopa Komisjonis ja Euroopa Nõukogus läbi suruda direktiivi edasilükkamise. Nimelt on umbes pooled euroliidu liikmesriigid teada andnud, et nende linnukasvatajad on suutnud või suudavad lähiaastail puuri-probleemi lahendada. „Küsimus on turukonkurents ja selle direktiivi muutmine eeldab, et kõik suuremad liikmesriigid peaksid olema direktiivi edasilükkamise poolt,” lisas Kuusk.

Ainus lootus on Kuuse sõnul see, et suuremad üleeuroopali-sed linnukasvatajate katusorganisationsioonid tõstatavad teema Euroopa Komisjonis. ●

Linnu talu juht: euroliidu pärast laenamine lõhki

•• Valgamaal Tagulas asuva Linnu talu tegevjuhi Astre Jaaganti sõnul üritab ettevõtte juuni lõpus puuride uuendamisega algust teha, kuid praeguses majandusolukorras käib hiigelinvesteeringute tegemine üle jõu.

•• „Meil on neli kanalit ja üks me vaatame, kui palju neist uuendada jõuame,” selgitas Jaagant. Kui Linnu talu kõiki kanalaid renoveerida ei jõua, plaanitakse tootmist jätkata vaid uuendatud kanalates. Lõhki pole ettevõtte tegevjuhi arvates mõistlik end laenata.

•• Kui toidu- ja veterinaarameeti koduleheküljel väidetakse, et täiustatud puurides kanamunatoodang suureneb, ei vasta see Jaaganti sõnul tõele. „Vastupidi, see uus ja suurem pesakast on täiesti võimatu. Linnud on 60 kaupa koos. Praegu on kaks kana puuris, uutest puurides on kanad haigustele vastuvõtlikumad ja ka kanamunad on mustemad.”

•• Ka Talleggi juhataja Teet Soorme sõnul saab ettevõtte uuen-dustöid teha farmi haaval. Praeguse plaani kohaselt suudaks Tallegg uuendada oma munevate kanade farmid 2016. aastaks.

Tule Nõmme turule!

Laupäeval, 16. mail kell 11 avatakse külastajatele pärast põhjalikku uuenduskuuri Nõmme turg. Nõmme turg on Nõmme süda ja visiitkaart, mis näinud paremaid ja halvemaid aegu. Nüüd saab sellest meie linnaosa uhkus.

Meie soov on luua parim turg, kus oleks tagatud soodsa hinnaga kvaliteetne Eesti toodang ning kus on loodud head tingimused nii kauplejatele kui ostjatele. Ilmselt on paljudel veel meele, et vanal turul oli nii mõnelegi kaupmehele probleemiks heakorra ning toidukäitlemise nõuete tagamine. Uuel turul on need probleemid lahendatud.

Kohtumiseni Nõmme turul!

Rainer Vakra
Nõmme linnaosa vanem

Päevakava
11.00 avamine
11.30 Nõmme muusikakooli brassansambel
12.30 Enrik Visla ansambel
14.00 rahvatantsuansambel Känd ja käbid
15.30 Nõmme pillikoor

Nõmme Linnaosa
Valitsus

Urban Symphony väljapeetud neiud

Teise poolfinaali teise peaproovi saabujate kotte kontrollib OMON. Olümpiahall on kaunistatud Miss Maaailma Ksenja Suhhinova piltidega. Suhhinova üritab igal pildil vastava riigi naiste eripära edasi anda.

võistlevad keset möllu ja sära

Teise poolfinaali eel aitab Urban Symphony tüdrukutel rahuliku närvu hoida sõbralik õhkkond. Kindlasti aitab kaasa ka keeruliste rekvisiitide puudumine.

Esimese pealtvaatajatega peaproovi eel kinnitab Urban Symphony, et Eurovisioni õhkkond on nii sõbralik, et tekib selline tunne, nagu ei olekski tegu võistlusega.

„Kui me lavalt ära tuleme, siis ümbruvad meie laulu Hollandi esinejad, kes on järgmised,” rääkisid nad. Tüdrukutel endil kummitavadki just Hollandi ja Ukraina energiline võistluslaul, mis nende esinemisele vastavalt järgneb ja eelneb ning seda mitte ainult võistlusel, vaid ka proovides.

Esimene peaproov, mis muidu üsna künklikult möödub, läheb Urban Symphony hästi. Ka Eesti delegatsiooni liikme, ETV meelelahutusosakonna juhataja Mart Normeti sõnul läks kõik esimese täisproovi kohta kenasti. Delegatsiooni juhi Heidy Purga abiga saadi Vene grimeerijalt lõpuks sobiv tulemus. „Muidugi oli helis ja pildis rabeledusi, aga bänd andis endast taas maksimumi,” sõnas Normet.

Kui esimeses poolfinaalis oli

palju tuld ja eksootikat, siis teine poolfinaal hiilgab rekvisiitidega. Ükskõik kui kiiresti lavapoisid hiiglasuurele lavale ka ei tormanud (ja nad tormasid hoo- ga), ikka jäi suure osa laulude lava ettevalmistuseks 32-sekundilisest postkaardiklipist vähe- seks. Näiteks Sloveenia keelpil- likvarteti viie suure raami koha- leveeretamine mitte ainult ei veninud kolm korda pikemaks, vaid üks varjumänguraam läks selle käigus katki.

Vipikohad tõesti parimad

Ülipopulaarne Kreeka laulja Sakis Rouvas, kellel on juba vana komme liiga lühikesi pluuse kanda, laseb lavale päris oma, tõusva, langeva ja edasi-tagasi liikuva tuledes helendava poodi- umi ehitada. Ukraina laul toob lavale tsirkuse akrobaatide, tu- levärgi ja trummidega. Eesti esi- tus sellise energiapommi ning sädelevate kostüümide ja lusta- kate kogukate naistega holland- laste vahel mõjub väga rahuli-

kuna. Kusjuures viiuleid ja tšel- losid on teises poolfinaalis päris palju – Eesti omadega kokku kümme.

Nagu ka juba esimese poolfi- naali ülekandest oli näha, on la- va seekord ehk isegi liiga suur. Esinejad kaovad selle avarustes- se ja kirjude ekraanide taustale ära. Enamik riike üritavad seda täita tantsijatega või muu sõuga, millest suurem osa televaatajate jaoks kaduma läheb. Eriti kahju oli näiteks bulgaarlastest, kelle laulja taustal tegid tantsijad lau- sa kaelamurdvaid trikke, millest aga väga vähe ekraanile mahtus.

Saalis istuv pealtvaataja, kes võiks näha kogu sõud, peab vi- pitooil olema – selleks et esine- jatest üldse mingit aimu saada. Üksainus ekraan, mis kaugemal olevale pealtvaatajale telepilti edastab, on ka üsna väike.

● *Teise poolfinaali ülekanne algab kell 22 ETV kanalil. 19 laulust pääseb finaali kümme, millest ühe otsustab žürii (nagu ka eel- mises poolfinaalis).*

Türgi ja Rumeenia kindlalt finaalis

●● Teisipäeva õhtul toimunud Eurovisioni esimesest poolfinaa- list, kus osales 18 riiki, said ooda- tult edasi Türgi ja Rumeenia po- pid tüdrukud. Türgi laulja Hadise, kelle edasipääsemine esimesena välja hõigati, ütles hiljem pressi- konverentsil, et ta oleks tahtnud isegi natuke kauem närvitseda ja tulemust oodata.

●● Üks traditsioonilisemaid Eurovisioni riike Rootsi üllatas sel- lega, et nende esindaja, metso- sopran Malena Ernman teatas, et nõustuks uuesti Eurovisionist osa võtma vaid purjus peaga.

Üheks poliitiliselt tasakaalusta- tumaks lauluks nimetatud Iis- raeli „There Must Be Another Way” esitajad Noe ja Mira kinni- tasid pärast edasipääsemist, et nad ei ole ekstremistid.

●● Paljudele tuli üllatuseks Val- gevene staari Petr Elfimovi fi- naalist väljajäämine. Teise me- nuesinejana jäi välja Tšehhi kuu- lus mustlasbänd Gipsy.cz.

●● Edasisaajad teatati suvalises järjekorras, mis jättis lausa Vene ruleti mulje. Kes kui suure punk- tisumma ja mis kohaga edasi sai, avaldatakse pärast finaali.

FOTOD: RAUNO VOLMAR

Eestlaste esinemine mõjub kogu tsirkuse ja virvarri taustal väga rahulikuna.

Kõike näinud Moskva võtab Eurovisioni rahulikult

Mingit tohutut melu pole Eurovision Moskvas põhjustanud – hiidlinnas kaob isegi selline suurüritus nagu mutiauku. Ürituse piletitule samuti tormi ei joosta.

Venemaa hokikoondise võit pühapäeval maailma meist- rivõistlustel erutas moskvalasi kõvasti enam kui Eurovisioni lauluvõistluse algus.

Rohkem on Eurovisioni toi- mumist märgata kohtades, mis on otseselt seotud lauluvõistlu- sega – kontserdipaiga olümpia- halli ja Punase väljaku kõrval asuva Eurodomi-nimelise peo- paiga ümber. Mõlemas kohas patrullib rohkem miilitsaid ning

Olimpiiski ümbruses on putka- dest õlu müügilt ära korjatud. Igaks juhuks. Ainus, mis kõikjal kesklinnas tuletab meelde Euro- visioni, on eelmise aasta Miss Maailma Ksenja Suhhinova näo- ga plakatid kõigist osavõtjariiki- dest.

Rahaahned said vastu pükse

Kvaliteetsemad ajalehed ei tee Eurovisioni eriti märkama, kõmulehed arutlesid kuni eilse- ni peamiselt sellest, kes hakkab juhtima finaalkontserti laupäe- val – kas endine supermodell Naomi Campbell, kelle mees- sõber on venelastest miljonär, või näitleja Milla Jovovich, kelle ema on venelanna. Lõpuks selgus, et mõlemad küsisid isegi Venemaa jaoks liiga palju raha ning finaali hakkab juhtima lauljatar Alsu.

Veel kirjutatakse sellest, kui- das rahaahned Moskva hotellid on jälle vastu pükse saanud, sest paljud ajakirjanikud (neid on ak- rediteeritud kaks tuhat), külali- sed ja muidu fännid on endale kallite hotellide asemele üüri- nud korterid või toad ühisela- mutes.

Selle asemel et maksta 120–350 eurot öö eest kesklinna hotelli- des, maksavad külalised 45–100 eurot öö eest korteriomani- kele ning on rahul.

Aasta tagasi lootsid Moskva kesklinna hotellid samamoodi teenida jalgpalli Meistrite Liiga finaali ajal. Hinnad tõsteti lakke, aga Inglismaalt kohale sõitnud jalgpallifännid vastasid sellega, et ei jäänudki pärast finaali Moskvasse ööbima, vaid lenda- sid charter-lendudega öösel ko- ju tagasi.

Palju elevust on tekitanud ka korraldajate teade, et lõppkont- serdile ei lasta alkoholi tarvita- nud inimesi, kõiki sunnitakse puhuma. Laupäeval selgub siis, kui palju moskvalasi ja üldse külalisi on harjunud kainelt kontserdil käima.

Suurt tormijooksu Eurovisio- ni piletitule Moskvas samuti po- le. Esimese, teisipäevase poolfi- naali ajal oli saalis küllaldaselt vabu kohti.

●●● epl.ee

ELA EESTILE KAASA!

Teises poolfinaalis kõlab Eesti tüdrukute laul eelviimasena

Esimesest poolfinaalist pääsesid edasi lõppvõistlusele

●● Türgi, Rootsi, Iisrael, Portugal, Soome, Malta, Bosnia ja Hertse- goviina, Rumeenia, Armeenias, Island

Teine poolfinaal

Esinemisejärjekord

●● 1. Horvaatia 2. Iirimaa 3. Läti 4. Serbia 5. Poola 6. Norra 7. Küpros 8. Slovakkia 9. Taani 10. Sloveenia 11. Ungari 12. Aserbaidžaan 13. Kree-

ka 14. Leedu 15. Moldova 16. Albaa- nia 17. Ukraina 18. Eesti 19. Holland

Otse said finaali

●● Venemaa, Suurbritannia, Prantsusmaa, Saksamaa, Hispaania

Eesti Terviserajad kutsuvad:

EESTI ENERGIA

TERVISEKÖND

Tule ja pakata Tervisekõnni energias!

Tule kõndima neljapäeviti, neli inimest tiimis või omaette, maist septembrini.

Info ja registreerimine tel. 6718548 www.stamina.ee

2.etapp Pirita Velodroomil Start 17.00-20.00

Eesti Terviserajad

BalticTours

Mercuri

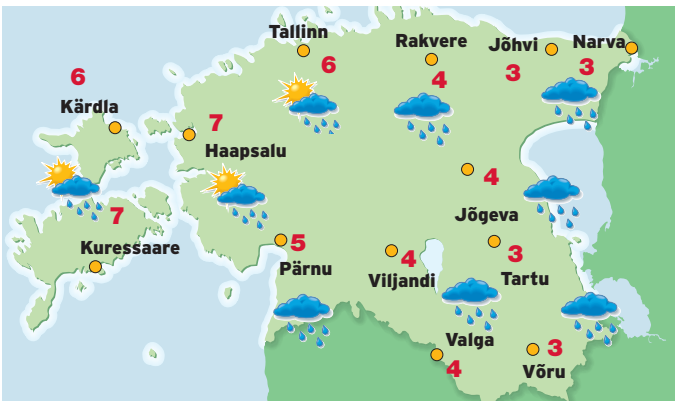
EestiPäevaleht

SUUNTO

TALLINN LIIGUB

Tallinna Vesi

Ilm: www.ilm.ee • www.bbc.co.uk • www.cnn.com

Neljapäev +7...+11 Põhjatul 7-12 (17) m/s	Reede +7...+12 Põhja- ja kirdetuul 6-10 (14) m/s
Laupäev +8...+13 Kirdetuul 2-8 m/s	Pühapäev +12...+17 Ida- ja kirdetuul 1-9 m/s

Ilm Eestis Täna
Neljapäeval sajab paljude koh-
tades vihma. Sajuvõimalus on
suurem Ida-Eestis. Puhub põh-
jatuul 7–12 (15–17) m/s, mis
õhtul nõrgeneb. Päeval on 7...17,
öösel 0 (–2)...7 kraadi. Veidi soo-
jemaks läheb uue nädala
alguses.

Lähipäevil
Reedel on pilves selgimistega
ilm, kohati sajab vihma. Nädala-
vahetusel on selge jahe ilm. Tuul
puhub kirdest. Päeval on 7...17,
öösel 0 (–2)...7 kraadi. Veidi soo-
jemaks läheb uue nädala
alguses.

PÄIKE TÕUSEB	PÄIKE LOOJUB	PÄEVA PIKKUS
TALLINN 4.49 TARTU 4.48	TALLINN 21.47 TARTU 21.32	16 tundi 58 minutit

Temperatuur maailma linnades					
Amsterdam	9...19	selge	Madrid	7...22	selge
Ankara	11...22	hoovihm	Moskva	6...12	vihm
Ateena	16...27	selge	Oslo	4...14	selge
Berlin	7...18	selge	Paris	12...17	vihm
Brüssel	11...19	vihm	Praha	7...16	selge
Budapest	11...17	vihm	Ria	5...10	selge
Helsingi	4...8	selge	Rooma	15...26	selge
Kopenhaagen	7...14	selge	Stockholm	4...11	selge
London	13...16	vihm	Varssavi	5...17	selge
Lissabon	12...19	selge	Viin	11...14	vihm

+ Eesti Päevaleht +

Eurovisioni 2. poolfinaal
22.00 ETV
Moskvas Eestit esindav Sven
Lõhmuse laul „Rändajad”,
mille esitab Urban Symphony,
kõlab eelviimasena. Ka sellest
poolfinaalist pääseb edasi
kümme paremat, kes võistle-
vad finaalis laupäeval. Telefo-
nihääletuses osaleb ka Eesti.

Ühikakutid
Sorority Boys, USA 2002
21.35 Kanal 2
Komöödia kolmest tudengist,
kes peavad häda sunnil nais-
teks maskeeruma. Makseras-
kustes *playboy*d visatakse
ühiselamust välja. Nende ain-
saks võimaluseks leida tasuta
ühikakoht on liituda ülikooli
naiskorporatsiooniga.

ETV	KANAL 2	TV 3
06.55 Terevisioon 08.55 Sõdamees. Veel üks tüki- mu südamest 09.45 Puhas leht. Ansambel Vitamiin (ETV 1988) 10.00 Eesti inimeste aruande arutelu riigikogus 14.00 Pehmed ja karvased* 14.20 dokkaader: Köhn (Thin, USA 2006)* 16.05 Retseptita* 16.35 Ööne 13 (Eesti 1994) 17.00 Aktuaalne kaamera 17.05 L.E. Saame kokku Tomi juures 17.40 Sõdamees* 18.30 Aktuaalne kaamera 18.45 Armastuse keerdkäigud: Pidurita auto (Love My Way, Austraalia 2007)* 19.35 Rännud Kersnaga: Sansibar (ETV 2006) 20.00 Kultuuriuudised 20.05 Paar 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm. Sport 21.34 Luuletus: Tõnu Õnnepalu. „Kui palju kergem oleks elada” 21.35 Eurovisiooni eel. 22.00 Eurovisiooni 54. lauluvõistluse 2. poolfinaali ülekanne Moskvast 00.00 Kultuuriuudised* 00.05 Head uudised* 01.00 Euroopa laulud 2009* 01.14 Home kava 01.15 ERR-i uudised	05.55 Tuvikesed: Korvikütt Peggy 06.20 Lazlo laager: Tuled surnuks 06.40 Tomi ja Jerry seiklused 07.05 Aladdin 07.30 Walter päästab päeva 08.00 Reporter* 09.00 Tee õnnele*, 182 10.00 Victoria*, 93/171 11.00 Kodu ja võõrsil, 4269 12.00 112* 12.30 Kuritöö kodutänavas*: Seks, mänguasjad ja videolint 13.30 Lindprii: Kaotatud paradisi 14.30 Kaks ja pool meest 15.00 Metsik kass, 133/252 16.00 Victoria, 94/171 17.00 Tee õnnele, 183 17.55 Kodu ja võõrsil, 4271 19.00 Reporter 20.00 Eesti nokitseb 20.30 Talendijaht 21.35 Ühikakutid. (Sorority Boys, USA 2002). R: Wallace Wolodarsky, O: Barry Watson, Michael Rosen- baum. Komöödia 23.25 Kaks ja pool meest 23.55 ÕUDUSTE ÕÖ - Julm tõde (Žest, Venemaa 2006). R: Denis Neimand. Õudusfilm 01.55 Tuvikesed: Karmid võitlused 02.20 Lindprii*: Kaotatud paradisi 03.05 Hooaeg* 03.40 Parim maitse* 04.05 Reporter* 04.55 Guinnessi rekordid	06.25 Bratzid 06.50 Pucca 07.15 Fifi ja lilletirtsud 07.35 Avatar 08.00 Seitsmes taevas: Katki 08.50 Salajased valed* 09.45 Kirgede torm* 10.45 Kodu keset linna* 11.15 Vaprad ja ilusad* 11.45 Diagnoos: mõrv: Mõrv pimeduses 12.40 Huulepulgadžungel: Las olla* 13.30 Supersuur ja piitspeenike: Kevin ja Julie* 14.30 Mõrv sai teoks: Hemingway jälgedes 15.25 Taitsutamatu hing 16.25 Salajased valed 17.25 Vaprad ja ilusad 17.55 Kirgede torm 18.55 Seitsmes uudised Krimiuudised 19.30 Kodu keset linna 20.00 Võlast vabaks 21.00 Vanad ja kobedad 21.30 Värske Ekspress 22.30 Dr. House: Kirg tapab 23.30 Huff: Paganama majake 00.35 Hüljatult kadunud: Lahingus kadunud 01.30 Kutsuge Cobra 11 02.25 Telejazz Live 04.40 Võlast vabaks* 05.30 Õnnesärgis sündinud 05.55 Uudised. Krimiuudised

ETV2, KANAL 11, TV6

ETV2

17.00 Osoon* 17.25 Kodumets (Eesti 2008) 17.55 L.E. Kadekops (ETV 1995) 18.25 L.E. Saame kokku Tomi juures* 19.30 Aktuaalne kaamera (vene keeles) 20.00 Vande kohus (ee subtiitritega)*. Kas Eestis tegutses „Moskva käsi” on müüt või karm reaalsus? 21.00 Batারেja (ee subtiitritega). Saatejuht Jelena Skulskaja, toimetaja Juku-Kalle Raid ja Piret Jürman. 21.30 Hercule Poirot: Läänetähe saladus (Inglise 1990) 22.20 Gilmore'i tüdrukud: Mitu kropsit maad on Cape Codi? (USA 2004) 23.05 ERR-i uudised

KANAL 11

06.00 Uudised vene keeles 06.30 Top Shop 06.45 Oprah* 07.30 McLeodi tütre* 08.15 Dr Quinn*. Üks rahvas 09.05 Saint Tropez* 10.05 Top Shop 10.20 Bianca 11.10 Hollywoodi sumin* 11.40 Briti supermodell* 12.35 Ostuhullud* 13.35 Matsipli kast printsessiks 14.25 Kuidas alasti hea välja näha - taaskohtumised*. Viimane! 15.15 Dr Quinn 16.00 Tantsi, kui oskad! 16.50 Saint Tropez 17.50 Võluvägi 18.40 McLeodi tütre 19.30 Oprah 20.15 Briti supermodell 21.10 Öhtusöök kahele 21.40 Bollywoodi kuninganna (Bollywood Queen, UK 2002) 23.15 Tõhetek 00.05 Võluvägi* 00.50 Reporter 01.35 Night Chat

TV6

06.00 Hommikustudio 10.00 Uudistemagasin 10.40 Teleturg 10.55 Kutsuge Cobra 11* 11.45 Õised kütid (Nighthawks, USA 1981) märl* 13.35 Kodu keset linna 14.05 Kutsuge Cobra 11* 14.55 Surematu* 15.55 Seks ja linn* 16.35 Seks ja linn* 17.10 Kutsuge Cobra 11 18.00 Imelaps Malcolm 18.30 Simpsonid 19.00 Meeletu maailm 19.30 Surematu 20.30 Eelmäng suudlusele (Prelude to a Kiss, USA 1992). Komöödia 22.25 Tunnimees 23.20 Imelaps Malcolm* 23.50 Simpsonid* 00.15 Meeletu maailm* 00.40 Kutsuge Cobra 11 01.30 Tähekuut. Tume tuli 02.20 Hollywoodi südames 03.10 Uudistemagasin

James Bond 007 raamatud: OSTA ja VÕIDA!

Kõikide raamatuostjate vahel loosime välja 5 James Bondi termokruusi. Peaauphind on James Bondi spordikott! Lisaks üllatuskingitused Rahva Raamatult!

Loosimine toimub avalikult 22. mail 2009 kell 16.00 Rahva Raamatu kaupluses Viru Keskuse 3. korrusel.

Fortuunaks Eda-Ines Etti ja Raivo E. Tamm

FESTIVALI KAVA

14. – 16. mai 2009

N 14. mai 2009	R 15. mai 2009	L 16. mai 2009
KÕIK ÜRITUSED TASUTA!		
12.00 Lastehommik kirjjanikuga: Kerttu Soans	12.00 Lastehommik Tähekesega: Ilona Martson	12.00 Lastehommik kirjjanikuga: Jaanus Vaiksoo
13.00 Autoritund: Peep Ilmet	13.00 Autoritund: Ivar Sild, Liisi Ojamaa	13.00 Autoritund: János Térey
14.00 Serge van Duijnhoven (Belgia). Vestleb Karl Martin Sinijär	14.00 Autoritund: Tarmo Teder	14.00 Üllatuskülastamine
15.00 SOTSIA: Noor Eesti Triin Tasuja, Allar Lepa, Eda Ahi	15.00 Autoritund: Triin Soomets	15.00 Autoritund: Eirikur Örn Norðdahl (Island). Vestleb Eha Vain
16.00 Alessandro Baricco (Itaalia). Vestleb Maarja Kangro	16.00 Javier Sierra (Hispaania). Vestleb Kätlin Kaldmaa	16.00 Sofi Oksanen (Soome). Vestleb Lauri Kitsnik
17.00 SOTSIA: Vene küsimus. Kirill Medvedev (Venemaa). Vestleb Igor Kotjuh	17.00 Autoritund: Kristiina Ehin	17.00 Autoritund: Paavo Piik
18.00 Vene luuleantoloogia esitlus. O. Titova, M. Tervonen, N. Karajev, I. Kotjuh, A. Tantsõrev, P.I. Filimonov	18.00 Eesti-Soome-Ungari luuleõhtu: A. Künnap, S. Manninen, J. Térey, J. Pyysalo, T. Kinnunen, E. Viiding	18.00 Proosalugemine A. Hvostov, L. Kunnas. Õhtujuht P. Helme
20.00 SOTSIA: Jazz & luule. Tuuli Taul, Maarja Kangro, fs, Jaan Pehk, Jürgen Rooste, Siim Aimala Grupp	20.00 Jaak Taksam, Priit Pedajas	20.00 Wimberg

KÕIK ÜRITUSED TOIMUVAD NIGULISTE KIRIKU HALJASALALE PÜSTITATUD TELGIS.

Palju õnne!

Heino Kiik, kirjanik, 1927
Ants Ander, näitleja, 1931
Henn Tiivel, tantsupedagoog, 1937
Arvo Haug, psühhiaater, 1938
Juhan Hindov, omavalitsustegelane, 1952
Raul Mälik, diplomaat ja poliitik, 1952
Priit Pihlap, muusik, 1958
Andrus Vaarik, näitleja, 1958
Jaanus Lillepuu, võrkpallitreener, 1963
Erik Puura, geoloog ja keskkonnategelane, 1964
Jana Kormašov, keraamik, 1967
Martin Reim, jalgpallur, 1971
Anu Välba, teleajakirjanik, 1974

Nimepäev

Edith, Eedit, Eede

Sudoku:

Pappocom Lahendused ja vihjed: www.sudoku.com

6	9							
			1		9	8		7
	3			8		4		9
								5
2	7		3		6		8	1
1								
9		4		1			2	
8		3	2		5			
							1	8

SUDOKU reeglid
Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esineda igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda vaid ühel korral.

Eelmise mängu lahendus:

9	1	7	5	3	4	6	8	2
6	8	2	7	1	9	5	4	3
3	5	4	2	6	8	9	1	7
5	2	3	4	7	6	1	9	8
8	4	9	3	2	1	7	6	5
7	6	1	8	9	5	3	2	4
1	7	8	9	4	3	2	5	6
2	9	5	6	8	7	4	3	1
4	3	6	1	5	2	8	7	9

SUDOKU EPL ONLINE'IS
Mängi aadressil www.epl.ee/sudoku

Horoskoop+ristsõna

JÄÄR Kui puutud kokku raskustega, kasuta oma intuitsiooni või küsi hea sõbra käest nõu! Sõbrad-tuttavad ongi täna ehk tavalisest aktiivsemad.

SÖNN Võimalik on keeruliste ja segaste asjaolude ilmumine. Kindlasti on vaja olla hea psühholoog. Keegi võib ka kuskil intriige punuda.

KAKSIKUD Sündmused kulguvad pisut ebaloogiliselt. Edu tuleb sealt, kus sa seda ei oota ja vastupidi. Siiski on asjade ettearvamatuses oma võlu.

VÄHK Edu saadab sind juhul, kui su tegevus on seotud loomise ja fantaseerimisega. Rutiinne töö ilma loomingulise momendita mõjub väsitavalt.

LÖVI Sinu ümber tundub toimuvat põnevaid asju. Kahjuks oled sunnitud ise olema argisel lainel, sest poolikud tööd ja tegemised istuvad sul kukil.

NEITSI Sinu viimase aja jõulised pingutused saavad nüüd kenasti tasutud. Samal ajal tuleb igasugune sinupoolne ebaaustus nüüd ilmsiks.

KAALUD Minevik ja mälestused on sulle tähtsad, mistõttu need mõjutavad su hetkevalikuid ja eelistusi. Ammune sõber võib sind üles otsida.

SKORPION Kui töötad ohtlike mehhanismide ja masinatega, tasuks olla ettevaatlik. Üldse tuleb nüüd ette ootamatusi ja äärmusi.

AMBUR Sa ei mõista inimesi, kes pikalt mõtlevad ja kaalutlevad. Sulle meeldiks praegu kohtuda kellegagi, kes suudaks sind millegagi üllatada.

KALJUKITS Domineerivad mõjud minevikust ja alateadvuse süvasoppidest. Ning sõltuvus kellegi teise rahast oleks ebasoovitav.

VEEVALAJA Aeg olla omaette. Soositud on töö üksinduses. Suurem kollektiiv võib mõjuda väsitavalt, tekitades sinus soovi lihtsalt vait olla.

KALAD Planeetide seis loob sinus kummalisi meeleolusid ja üllatavaid fantaasiapilte. Seega saadab edu rohkem boheemlasi ja humanitaare.

	SÕIDUK	VANA AJA RIIGI RADIAANI TÄHIS	HELITÖÖ RAHAND. OSAKOND	IGAL LINN... LAUL. MÕIST. LIKKUS	TAEV... (IKU)LOJA	MAGUS-VEKSEL 3 x TÄHT	POOLEKS TEGEMA	FIAT ... POTENTI-RAVIM	UNI PUNASELE VALJAKULE MAANDU NUD LENDUR
ENDASSE-SULGUMIS									
VÖLLA... (kaak)									
MULLA ÄRA-UHTUMINE									
JOOD									
KAUVU OSA									
RAHAÜHIK									
ETTE-KUULUTAJA									
VICE-ADMIRAL									
LÄHE									
PURJE SE-VA TUGEVA DAV KOIS									
EBAAUS									
OHVERDUS-KOHT									
KURA JOE LISAJÕGI									
ILMAKAAR									
SUUSATAJA									
MISSIS									
EDWARD									
JAAPANI LINN									
ASTAAT									

Baskini anekdoodid

●● Araablase ja juutide sõda. Sõidab Iisraeli tank, mille eest põgeneb automaadiga araablane. Laseb. Tank sõidab edasi. Araablane tulistab, siis veel ja veel. Lõpetab tulistamise. Tank peatub, luuk avaneb, tankist pistab pea välja: „Miks sa enam ei lase?” „Padrunid lõppesid otsa!” „Võin müüa!” ●● „Halloo, kiirabi! Mida ma pean tegema? Mu poeg sõi liiva. Ma andsin talle juua palju vett. Mida edasi teha?” „Jälgige, et ta nüüd tsementi ei sööks!” ●● Väga raske on teha kingitust 80-aastasele inimesele. Tal on juba kõik olemas või pole tal enam midagi vaja. Tundub, et sotsiaalministeerium arvestab

teise võimalusega! ●● Kaks sõpra: „Mul on alati olnud raske koju tuua naisterahvast. Algul vanemate pärast, nüüd naise pärast!” ●● „Doktor, te kirjutasite mulle jõu taastamiseks välja uued kalolid tabletid, peaaegu tuhat krooni karp. Te väidate, et neis on väga palju rauda.” „Jah, see on väga hea rohi nõrkuse vastu. Kui kaua te neid võtnud olete?” „Ma ei jõua korki lahti teha!” ●● „Olen käinud mitme arsti juures, et kaalus alla võtta, aga tohtrid annavad erinevaid nõuandeid. Üks käskis rohkem käia, teine soovitas sõita Hispaania kuurorti. Mida teie soovitate?” „Minge jalgsi kuurorti!”

Loto

10 326. loosimine, 12. mai k 21:15:	10 327. loosimine, 13. mai k 14:15:
7 12 13 18 20 26 29	1 3 4 8 9 10 21
30 35 39 40 41 44 49 51	23 24 34 36 37 39 45 46
53 54 57 60 61	48 49 52 60 62

Piraaja Klubi
BUD GRACE

Hagar Hirmus
CHRIS BROWNE

Garfield
JIM DAVIS

Viivi ja Wagner
JUBA TUOMOLA

Dilbert
SCOTT ADAMS

Margit Rüütel: väljakul tahaksin reketit loopida, kodus olen rahulik

Intervjuu

Jaan Jürine
reporter

Eesti kolmas number tennisel Margit Rüütel pole seljavigastuse tõttu kolm kuud võistelnud. Ta teeb ainult kergeid treeninguid ja kibeleb kõigest hingest mängima.

● **Margit, kui sinuga intervjuud kokku leppisime, väitsid sa, et pole millestki kõnelda. Sinu tuju-langus on mõistetav, sest seljavigastus ei taha taanduda?**

Ei taha, arstidki ei oska öelda, milles põhjus. Pean olema kannatlik ja ootama. Ootamine hakkab juba närvide peale. Saan joosta, ujuda, natuke jõusaalis teha, pisut ka mängida. Ent tõsisest treeningust on asi kaugel. Kui saan reketi kätte võtta, siis mõistan, kui väga ma seda mängu armastan.

● **Kui õigesti mäletan, pole sa vigastustega üleliia sageli hädas. Saad nüüd kõik korraga kätte?**

Vist küll. Mul pole tõesti suuremaid vigastusi olnud ja loodan, et neid ei tule ka. Muidugi tean, et ükski sportlane ei saa läbi vigastusteta, kuid ikkagi on see äärmiselt tülikas.

● **Kunagi ei tea, mis millekski kasulik. Äkki sugeneb sullegi sellest kasu?**

Kui nii võtta, ongi vist tulnud. Saan nüüd ometi Audentese ülikooli lõpetatud. Bakalaureusetöö on valmis, kaitsmine mai lõpus. Siis on kuus aastat veninud õpingud läbi. Kardan, et kui ma oleksin terve olnud ja turniirkarussellis sees, oleksin pidanud lõpetamise järele edasi lükkama.

● **Mis erialal lõpetad? Finantsjuhtimise.**

● **Ja hakkad sel erialal kunagi ka tööle? Või tuleb sinust hoopis treener?**

Loodan, et ma ei pea veel niipea otsustama. Tunnistan, treeneriametile olen mõelnud, kuigi see eeldab samasugust pühendumist kui mängija töö.

● **Sind tuleb kiita. Väga paljudel tennisetüdrukutel nii meil kui ka kaugemal on keskkoolgi lõpetamata?**

Ma pole olnud väga andekate tüdrukute seas, kes juba kooliajal tippu jõudsid ja mõõda maailma hakkasid ringi sõitma. Mul on olnud rohkem aega – seda komplimenti ei saa ma omaks pidada.

● **Sinu vigastusperioodi langes ka üks ülendav sündmus, Eesti naiskonna jõudmine Föderatsiooni karikasarja Maailmaliigas. Kuidas sa seda ise hindad?**

Olen ilma igasuguse irooniata uhke, kuigi ma ei saanud naiskonda ise aidata. Pidin istuma platsi kõrval ja tüdrukuid ergutades käed valusaks taguma.

Kaia ja Maret tegid oma töö imehästi. Kui paljudel aladel me nii kõrgel oleme?

● **Kuidas iseloomustad oma naiskonnakaaslast. Tunned neid kindlasti hästi, kuigi naiskond ise tuleb kokku väga harva...**

Kaia ja Maret on loomult erinevad, mõnes mõttes lausa vastandlikud. Kaia on äärmiselt visa ja sihikindel, noortele tennisetüdrukutele Eestis on ta kindlasti tõsine eeskuju, kuhu kõva tööga jõuda võib. Maret on emotsionaalne ja naiselik, loeb hästi mängu ja on kõva käsi paarismängus. Oleme kolmekesi koos harva, kuid igav nendega ei hakka.

● **Kuhu paigutaksid iseenda?**

Sinna kusagile vahepeale. Hoian end tagasi, kuid tahaksin väljakul olla emotsionaalsem ja mõnikord ehk ka reketit loopida. Eraelus olen rahulik. Mu emotsionaalsem pool on pärit emalt, kes on venelannade iseloomulikult temperamentne. Isa on aga vana rahu ise.

● **Su isa on kindlasti igal Eestis peetaval mängul kohal. Kas ema ka?**

Sageli. Minu fänn on ta kindlasti. Isa pani mu seitsmeselt Harald Rannu juurde tennis mängima,

LEMMIKTOITUDEST
Toorsalatid. Lõhe. Riis. Lihtsama toidu keeran kokku, lõunaga hakkama ei saaks.

kuigi valiku all olnud ka ujumine, iluuisutamine ja kergetõus, mida ta ise nooruses harrastas. Isa on tennisel teadaks saanud koos minuga.

● **Su isa nimi on Arnold Rüütel. On see nimi ka segadusi põhjustanud?**

Ikka. Minu käest on sageli päritud, kas olen presidendi tütar või vähemalt sugulane. Minu teada ei ole me sugulased.

● **Väljas on kena kevade ja sina 25-aastane. Kas Rüütli nime asemel ei kipu mõni teine tulema?**

Eialgu mitte. Olen vaba ja valla-line. Püsisuhet praegu pole, kuigi noori armastusi on olnud ja mõnikord on tulnud ka mõned peatäied nutta.

● **Vasta nüüd ausalt: kas oled tennisel tõttu millestki ilma jäänud?**

Enda meelest mitte. Ma ei jäta pidutsemata, ent ei tee seda kindlasti mängueelsel ööl. Ei pidutse ka nii pikalt. Pean režiimist enam-vähem kinni, kuid ei tee seda sunnitult. Võtan seda kui loomulikku nõuet.

● **Aga koogitüki järele haarad küll?**

Tahaksin väga, kuid hoian end tagasi. Tükike tumedat šokolaadi on minu rõõm... Doktor Mihkel Zilmer on mulle sõnad peale lugenud, tean, mida ja millal süüa, kuid ei pea sellest just alati kinni.

● **Ole nüüd veel kord**

aus: mitu kilo on sul kolmekuulisel vigastusajal juurde tulnud?

(Süüdlase näoga) Vist kilokene ikka on... Aga mul ei ole kaaluga üldiselt probleeme. Kui hakkas täiskoormusega harjutama, kaob see kilo.

● **Kas rahvusvahelistel turniiridel kurdavad naismängijad sageli kaalu üle?**

See pole kindlasti tennisega seotud. Iga tüdruk usub sisimas, et on paksuke ja peab kähku alla võtma.

● **Lemmiktoitude? Kas saad ise toiduvalmistamisega hakkama?**

Toorsalatid. Lõhe. Riis. Lihtsama toidu keeran kokku, lõuna valmistamisega hakkama ei saaks.

● **Kas juhtud kodus olles tennis ka telerist vaatama?**

Head tennisit mõnikord vaatan. Nii meeste kui ka naiste tennisit. Aga rohkem meelelahutuseks, ma ei püüa mängu nii hirmsasti analüüsida.

● **Lemmikud?**

Naistest Serena Williams. Mees-

Eluloost

Margit Rüütel

TENNISIST

- Sündinud: 4. septembril 1983
- Haridus: Audentese ülikool (lõpetamisel)
- Pikkus: 177 cm
- Kaal: 69 kg
- Saavutus: kuus ITF-i turniirivõitu üksikmängus, seitse paarismängus. Universiaadihõbe 2007.
- Koht WTA edetabelis: 212.
- Kõrgeim koht: 158. (aprill 2008)
- Auhinnaraha: 143 030 dollarit
- Treener: suur hulk, praegu Giampaolo Coppo assistendiga, leping sõlmimata

test Rafael Nadal ja Roger Federer.

● **Kelle poolt sa Nadali ja Federeri pikkades mängudes oled?** Federeri. Mul on tast natuke kahju, ta on üliandekas, inimesena meeldiv ja tennisel heaks nii palju teinud. Ta kipub Nadali visadusele ja töökuusele viimasel ajal pisut alla jääma.

● **Sind on juhendanud peaaegu kogu Eesti treenerkond. Kas oled nii konfliktne kuju?**

Üldse ei ole. See on lihtsalt nii trehvanud. Aga tõsi on see, et mul oleks nagu jälle uus treener, seekord koguni kaks tükki korraga ja välismaalt. Giampaolo Coppo ja tema noorem partner Pietro on mõlemad roomlased, meid viis ühendusse Kaia treener Luca Appino. Olin Itaalias kaks nädalat ja kuulsin komplimente oma arenguvõimaluste suhtes. Kohtume uuesti alles siis, kui olen täiesti terve. Siis kirjutame ka lepingule alla ja lepime kokku koostöövormides.

● **Saatuse sõrm: kolme Eesti juhtiva mängija treenerid on itaallased. See ei too ometi head, öeldakse, et itaallased õpetavad ainult toksima.**

Esimese kokkupuute põhjal ma seda ei ütleks. Küsimusi võib tekkida pigem siis, kui kumbki või üks neist ei saa mind turniiridel saata. Ent ainult paar treenerit, Rene Busch ja Tanel Luka näiteks, on minuga turniiridel olnud.

● **Oled iseenda mänedžer, ons selliseid mängijaid palju?**

Nad on vähemuses, ka minu tasemel. Kui treenerit pole, käib kaasas üks vanematest või mõni muu sugulane. Olen harjunud oma asju üksi ajama, kuigi juhendaja abi kuluks ära. Või lihtsalt kellegi tugi.

● **Kellele tahaksid tänulik olla?**

Enn Pandile ja Tallinkile. Tennisliidule. KIA Motorsile. Mul pole kunagi palju sponsoreid olnud. Enamasti polegi. Vanematele. ●

Margit Rüütel tunnistab, et kahe parema meestennisisti mängu jälgides hoiab ta põialt Roger Federerile.

FOTO: TERJE LEPP

Miks Gerd Kanter ei püstitanud uut kettaheite maailmarekordit?

Analüüs

Andrus Nilk
toimetaja

Kanter kaotas avalahingu maailmarekordi alistamisel, kuid ründab peagi taas. Analüüsid, miks tippmark pole veel kukkunud, võib välja tuua neli põhjust.

Kõige hõlpsam oleks öelda, et Kanter polnud veel Jürgen Schultile kuuluva maailmarekordi 74.08 ületamiseks kehaliselt ega ka moraalselt valmis. Aga olles kuulnud tema karjatust ja näinud rusika viibutamist, mida Skype vahendas tähe viimasest katsest, võiks väita, et olümpia-võitja ja maailmameister ihkas kogu moraalse jõuga suurtulemust heita.

Miks jäi siiski Kanteri parimaks tulemuseks kolmest võistlusest koosnenud USA turneel avaetteaste 70.84?

Vastuolulised eesmärgid

Kanter tegi kolme nädala jooksul elu kõige raskema jõutreeningutsükli ja püstitas eri kangiharjutustes isiklikke tippmarke. Treener Vestinn Hafsteinsson pidas seda ülioluliseks augustis Berliini MM-il haripunkti jõudvaks suvehooajaks valmistumisel. Juhendaja sõnul on Kanter tugevam ja kogukam kui iial varem, kuid mitte kõige teravam, särtsakam ja tehniliselt osavam.

„Eks me tahtsime kahte asja korraga – maailmarekordit püstitada ja maailmameistrivõistlusteks valmistuda,” lausus Kanter. „Näidati kätte, et kahte asja korraga on palju tahta.”

Hafsteinsson kinnitas: „See on võimalik! Aga see oli praegu

väga raske. Kõik ei läinud nii, nagu kavandasime.”

Ei julgenud puhata

Pärast teist võistlust ütles Kanter, et tundis väikest väsimust, kuid siis kavatses teisipäeval La Jollas peetud etteaste eel rohkem puhata ja lootis värskuse taastada.

Nüüd tunnistas ta, et tegu on kerge ületreeninguga, mida iseloomustas masseerija Indrek Tustiti hinnanguga: lihased on pehmed. Midagi samasugust koges ta ka kaks aastat tagasi Californias harjutades.

„Ületreeningu raskusest saab aru paari-kolme nädala jooksul,” lausus Tustit. „Kui Gerd oleks hakanud puhkama viis-kuus päeva enne teist võistlust, võinuks ta heita 73 kuni 75 meetrit. Siis oleks jäänud tegemata mitmed jõusaalirekordid, mis tulevad aga edaspidi kasuks.”

Duell määramatusega

Heitealade maailmarekordid on sageli sündinud nagu pauk selgest taevast. Üliharva on neid püstitatud suuritel, konkurentsitihtedatel võistlustel. Ka Schult

Kui tulen väsimusest välja, on iga võistlus pikkade heidete sooritamiseks hea.

1986. aasta kevadel tehtud rekord oli juhuslik üllõnnestumine, sakslane suutis veel vaid korra lennutada ketast üle 70 meetri.

„Olen natuke paremas olukorras kui Schult, kes heitis enamasti 68 kuni 69 meetrit ja siis sai kord viis-kuus meetrit juurde,” arutles Kanter. „Kui heita korduvalt 70 kuni 71 meetri kanti, siis on tõenäolisem, et kord

FOTO: TEAM75PLUS

Gerd Kanteri parimaks kettaheitetulemuseks USA-turneel jäi 70.84, treeningul sai ta 72.66.

kandub ketas 71 meetrist kolm meetrit kaugemale. Selge, et statistika pole puhas kuld, aga see lubab uskuda, et asja (loe: maailmarekordit) on võimalik planeerida. Tean, et olen selleks võimeline.”

Usk oma võimetesse

Aprillikuus Euroopa parimaks kergejõustiklaseks valitud Kanter on võitnud neliteist võistlust järjest. Tema 30 parema võistluse keskmine tulemus on 70.01. Ta on 30-aastane, tippheitja jaoks kõige soodsamas eas, kui

kehalisi võimeid saab veel timmida, ja seda aega võib Hafsteinssoni sõnul jätkuda ehk paariks hooajaks.

„Pikki heiteid võib oodata kogu suve,” lausus Kanter. „Kui hakkas sellest seisundist välja tulema, on iga võistlus pikkade heidete sooritamiseks hea. Ootan hooajalt väga palju. Esimese lahingu kaotas suurelt, aga mul on piisavalt ressursse, et end kokku võtta ja taas rünnak ette võtta.”

23. mail võistleb Kanter Marokos Rabatis, 26. mail Tšehhi-

maal Turnovis, 28. mail Jõgeval ja 3. mail Tartus.

BIGBANK Kuldliga peakorraldaja Mati Lilliallik avaldaski optimistlikult lootust, et Kanter teeb ajalugu juba Jõgeval. ●

KETTAHEIDE

USA, LA JOLLA

Gerd Kanter, Eesti 69.47

Omar El-Ghazaly, Egiptus 64.92

Erik Cadee, Holland 64.75

Niklas Arrhenius, Rootsi 63.27

Märt Israel, Eesti 62.79

Lühidalt

Sumo

Baruto sai kirja teise võidu

Eesti sumovägilane Baruto sai Tokyos suurturniiril Natsu-basho kahe kaotuse kõrval kirja teise võidu, alistades tehnikaga kogenage jaapanlase Tochiozani. Täna on Baruto vastaseks 33-aastane jaapanlane Kotomitsuki. **Sportnet**

Ratsasport

Rein Pill tõusis veel neli kohta

Eesti takistussõitja Rein Pill tõusis rahvusvahelise ratsasportdiliidu (FEI) värskes Rolex Rangu nimelises edetabelis veel nelja koha võrra ning on nüüd maailmas 71. kohal. See on Eesti ratsasportiajaloo parim tulemus. **Sportnet**

Big Boy ja Rein Pill

Ujumine

Kätlin Sepp ujus uue tippmargi

Traditsioonilisel ujumise sprintfestivalil Leedu linnas Anykščiais parandas Kätlin Sepp naise 100 meetri seliliujumises enda nimele kuuluvat Eesti rekordi kolme sajandikuga, saades uueks tippajaks 1.02,53. **Sportnet**

Jalgrattasport

Menšov korjas Itaalias etapivõidu

Itaalia velotuuri viienda, 125 km pikkuse etapi võitis venelane Deniss Menšov (Rabobank). Tuuri uueks üldliidriks kerkis aga üleilse etapi võitnud ja eile teiseks tulnud itaallane Danilo Di Luca (LPR Brakes - Farnese Vini). **Sportnet**

Tellijale motokrossi!

Eesti Päevaleht loosib välja 50 kaheinimesepiletit **Tridens Eesti motokrossi meistrivõistluste I etapile**, mis toimub Saku-Männiku krossirajal 23.-24. mail. Kohal on tippsoitjad USA-st, Euroopast ja Eestist.

Kui soovid minna, siis teata oma nimi ja lehetellimuse aadress hiljemalt 14. mail:

- saates e-kirja aadressil loos@epl.ee
- helistades tel 680 4444 (E-R 8-20, L 8-13)

Loosimisel saavad osaleda vähemalt 6-kuulise tellimusega või otsekorraldusega tellijad. Hakka tellijaks - helista 680 4444.

Võitjate nimed on 16. mai lehes.

TOM HANKS

INGLID JA DEEMONID

Saal 1 12:30 15:30 18:30 21:30

Saal 2 11:30 14:30 17:30 20:30

A. Le Coq Sviit 15:30(ainult L, P) 18:30 21:30

MS12

*A. Le Coq Sviiti seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-R kuni kl 18:00 pilet 70 kr. Alates kl 18:01 pilet 120 kr. L-P ja riiklikel pühadel kuni kl 15:00 pilet 70 kr. Alates kl 15:01 pilet 120 kr. Pere- ja lastefilmidele kuni 12 a. a. pilet 45 kr. A. Le Coq Sviit E-N pilet 250 kr. R-P pilet 300 kr.

RUSSELL CROWE

ASJADE SEIS

KINODES 29. MAIST

KUMMALINE 3D SEIKLUS

PERE MS6

Coraline ja salajane uks

Saal 7 12:05 14:50 17:35 20:20

MATTHEW McCONAUGHEY JENNIFER GARNER

ENDISTE PRUUTIDE VAIMUD

KINODES 29.05.

lõmbumine

MS12

STAR TREK

Saal 4 11:50 14:40 17:20 19:30 21:45

Saal 10 12:15 15:00 18:00 20:45

Coca-Cola PLAZA

www.forumcinemas.ee
wap.forumcinemas.ee

INFO TELEFONILT 1182

FORUM CINEMAS

Saal 8 **K12** KUUMAD UUDISED
11:20 13:50 16:15 18:40 21:15

ROKKIVAD RAADIOPIRAADID
K12 Saal 3 13:40 21:20

JÄLLE 17
Saal 3 11:15 16:30 18:55

K14 KALLIS OLED, VANA
Saal 5 21:35

MS12 X-MEESTE ALGUS: WOLVERINE
Saal 5 11:45 14:15 16:45 19:10

K14 JÄLGI JA KANNA ETTE
Saal 6 11:25 13:25 15:25 17:25 19:35 21:40

KIRED JA VIHASED: UUS MUDEL
Saal 9 **MS12** 11:40 16:35 19:00

Saal 9 **RÖÖVITUD**
K12 14:10 21:25

Donald Churchill & Peter Yeldham (inglismaa)
lavastaja **EINO BASKIN**
näitejuht **IVO EENSALU**

MINU SÕBRATAR MAKSUMET

LIINA TENNOSAAR, ANNE PALUVER, INGA ALLIK, RAIVO RÜÜTEL jpt

7. mai 19.00 Aravete Kultuurimaja
9. mai 19.00 Kuusalu Rahvamaja
14. mai 19.00 Viljandi Pärimusmuusika Ait
16. mai 19.00 Kunda Linna Klubi
25. mai 19.00 Eesti Draamateater

Vana Baskini Teater

Eesti Interpreetide Liit
ASSOCIATION OF ESTONIAN PROFESSIONAL MUSICIANS

16.05.2009 18:00
Niguliste kirikus

Ulla Krigul
(orel)

Kavas:
M.-M. Lill,
V. Kujala,
I. Zemsaris,
I. Riše

Piletid 125.-/75.-
Piletilevis
ja enne algust kohapeal

Info: 50 19 524

Kino

Kosmos

- Marley ja mina kl 18
- Ta pole sinust eriti huvitatud kl 20:30
- Teadmine kl 18:30
- Kihutades nõiamäele kl 16:15
- Teispoolsus: libahuntide mäss kl 21

Eesti Kontsert

N 14. mai kell 19 Tartu Ülikooli ajaloomuuseum
L 16. mai kell 18 Mederi saal
Aja pulss
INDREK VAU (trompet),
MADIS METSAMART (löökpillid),
RALF TAAL (klaver)
Tamberg, Milhaud
R 15. mai kell 19 Estonia kontserdisaal
L 16. mai kell 19 Pärnu kontserdimaja
IVARI ILJA 50
EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER
Ivari Ilja ja tema õpilased: Mihkel Poll, Sten Lassmann, Maksim Ššura, Johan Randvere, Jaan Kapp
Dirigent **MIHAIL GERTS**
Mozart, Brahms
Koostöös Eesti Riikliku Sümfooniaorkestriga

Info tel Tollimäe 614 7760, Tartus 737 7537,
Pärnus 445 5800, Jõhvis 33 42 000, www.concert.ee

- Võitlejaks sündinud kl 15:30
- Ekraan**
- Kiired ja vihased: uus mudel kl 16:45
- X-meeste algus: wolverine kl 12; 14:15; 19:15; 21:45
- Star trek kl 13; 15:45; 18:45; 21:30
- Forum Cinemas Astri**
- Asustatud saar 2 kl 18:30
- X-meeste algus: wolverine kl 12:30; 14:45; 21
- Kuumad uudised kl 12:15; 14:30; 16:45; 19; 21:15
- Star trek kl 13:30; 16; 18:45; 21:30
- Cinamon Tartu**
- Koletised tulnukate vastu kl 10:45; 13
- Kiired ja vihased: Uus mudel kl 13:30
- Jälle 17 kl 14:30; 19
- Kallis oled, vana kl 15:30
- Asustatud saar 2 kl 11:15
- Rokkivad raadiopiraadid kl 11:45
- X-meeste algus: wolverine kl 18; 22:15
- Röövitud kl 16:45; 20:15
- Star Trek kl 11:15; 13:45; 16:15; 18:45; 21,5
- Jälgi ja kanna ette kl 15; 17:15; 19:30; 21:45

- Inglid ja deemonid kl 11; 13:45; 16:30; 19:15; 22
- Maikino**
- Superstaarist musterisa kl 19
- Kallis oled, vana! kl 21

Kontsert

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

- Heiki Mätiliku kitarri eriala tudengid Juliana Kuklin, Hu Bin (kitarr) 16. mai kl 16 Tallinna Linnamuuseum
- Riina Kalmet (fiid), Farištamo Leis (klaver) 16. mai kl 19 EMTA kammersaal
- Doktorikontsert. Martti Raide (klaver, saateklass). Kaastegev Mati Turi (tenor). Kavas: Schubert, R. Strauss, Tübin 17. mai kl 18 EMTA kammersaal
- Estonia Talveaed**
- Piip ja Tuut kontserdil Klounietendus kogu perele 17. mai kl 15
- Mustlasvanker**
Mustlasmuusikat vanast Euroopast Mängib Ooper-Kvartett, kaastegevad Marko Matvere ja Indrek Kruusimaa 17. mai kl 19

SÕPRUS www.kino.ee Kassa tel 644 1919 Vana-Posti 8

STUDIO FILMIVABRIK ESILINASTUSED

MAESTRO

INIM-HINGEDE INSENERID

● 19:00 70.-

MICHAEL WINTERBOTTOMi film

GENOVA

COLIN FIRTH CATHERINE KEENER

● 13:00 70.- ● 15:00 70.-
● 17:00 70.- ● 21:00 110.-

ALATES 18. MAIST KINOS

AINULT FRIIKIDELE

PIIRIDETA ARMASTUS

EUROPA CINEMAS Tudengitele, ajateenijatele 70 krooni, õpilastele, pensionäridele 50 krooni.

PÄRIMUSMUUSIKA KÜLVIPIDU
15. mail Pärimusmuusika Aidas

12:30 suur üleriigiline võistumängimine - TASUTA
19:00 piduõhtu **Untsakatega**;
parimate võistumängijate autasustamine
Piletid: eelmüügis 150/100 kr, samal päeval 175/125 kr
Müügil Piletilevi müügipunktides ja tund enne algust kohapeal.

23:00
AIDAKVAARIUM goes SOCA BASHMENT
Piletid: 100 kr, flaioriga 75 kr. Piletid müügil kohapeal, sissepääs alates 18. eluaastast.

Pärimusmuusika Ait, Tasuja pst 6, Viljandi | Tel: 43 42 070 | www.folk.ee

Pärimusmuusika Aida hooaja lõpetamine
PUBLIK - MUUSIK - KUNSTNIK
L, 23. mail kell 20:00

Teeme eduka hooaja eest tänukummarduse publikule.

Live-maalimine: kunstirühmitus DUUL
Peeter Krossmann, Rauno Thomas Moss, Peeter Ora, külalisena Rene Liivamägi

Chvенеburebi (Gruusia)

Svjata Vatra

Lisaks: Pastacas ja Klapp

Piletid Piletilevis 150/100, kontserdipäeval 175/125
soodushind õpilastele, üliõpilastele, pensionäridele ja ITIC-kaardiga

SÜMFOONIAKONTSERT
YLIOPPILASKUNNAN SOITTAJAT
Helsinki Ülikooli Sümfooniaorkester

Mikk Murdvee, dirigent
Minna Pensola, viiul

Franz Schubert: Sümfoonia nr 7 h-moll "Löpetamata"
Édouard Lalo: Hispaania sümfoonia op. 21
Jean Sibelius: Sümfoonia nr 7 C-duur op. 105

Laupäev, 16.5.2009 kell 16 Tallinn, Metodisti Kirik - TASUTA!

Müük

- Küttepuud, lõhutud- lepp, kuusk, kask, koos transpordiga. Tel. 672 5338 mob. 525 9433, 504 9838 Võtkmetsa OÜ
- KÕDUSÕNNIK 40L, KÜTTEPUUD 654 1100
- Lõhutud küttepuu lahtiselt ja kvaliteetne puitbrikett (ümar, kandiline 10kg pakendis) Tel. 657 0079, 504 0304

Kinnisvara

- Ennustuse Kinnisvara Tenerife müügipakkumised: www.ennustus.ee

Võtan rendile

- OMANIKULT krt Tin 508 9052

Enampakkumine

- KAL-INVEST OÜ MÜÜB avalikul suulisel enampakkumisel näidiskorterina ehitatud 2-toalise korteri Langu 2A-4, Maardu; üp 48,1 m²; alghind 385 000. Enampakkumine toimub 26. mail 2009. a. kell 10.00 Maardus, Karjääri 7. Enampakkumisel osalemise registreerumiseks tuleb isikul : 1. esitada isikut tõendava dokumendi koopia ja vormikohane avaldus enampakkumisel osalemiseks, 2. juriidilise isiku esindamisel esitada ka äriregistri väljavõte, esindaja isikut tõendava dokumendi koopia ning tema volitusi tõendav dokument Enampakkumisel osalemiseks avalduste registreerimine algab 26. mail 2009. a. kell 9.30 Karjääri 7, Maardu Enampakkumise võitja on kohustatud tasuma ostuhinna ja sõlmima ostumüügilepingu 2 kuu jooksul, arvates enampakkumise tulemuste kinnitamisest. Notaritasu ja riigilõivu tasub ostja. Info tel 5597 6790

Koolitus

- Kevadine supersoodustus Odium autokoolis! Reg. 648 5481; 648 5826; 5018860 E-R 12-17.30. www.odium.ee

Äriteenus

Ettevõtete likvideerimine
www.finito.ee
5646 9376 • 5384 3555

- Valmisfirmade müük. Firma kätte samal päeval! Muudatused äriregistris. Firmade likvideerimine. AMADOR, Kentmanni 18-29, Tallinn. Tel 644 1856, 510 3359, www.amador.ee
- Valmisfirmade müük: firma kätte mõne tunniga! Ettevõtete asutamine, muudatused Äriregistris. WASP Project, Rännaku pst 12, Tallinn. Tel 672 3739, 511 2061, www.wasp.ee
- Lexline Õigusabi - Valmis OÜ müük ja asutamine - hinnad soodsad! Tsvilivaidluste lahendamine, hagiavalduste koostamine, esindamine kohtus. Mustamäe tee 55-320, Tallinn. Tel 515 4534, 688 8730 web: www.lexline.ee

Äripartner

- Väikelaenu kontor otsib juuraharidusega äripartnerit, kellega koos asutada Inkasso teenust pakkuva kontori. Tel 5668 0344, roosmei@hotmail.ee
- Abistan äriplaani koostamisel. Tel. 5691 3199

Autod

- Osta rehvid soodsamalt! www.e-rehvid.ee
- Ostan vanu sõiduaautosid, ARK kustutamine, paku kõike 5599 7092

Ehitus/remont

- Treppide valmistamine 5698 6348
- Vannitubade ehitus, ferlau.ee 513 1118
- BREH ehitus oü teostab kõiki ehitus- ja remonditöid. Tel. 551 4173

Teenus

- Ennustusliin 900 1727, 17 kr/min
- Ennustamine, unenäod. Helista 900 2020, 900 5050 14 kr min

Teated

- Ida Politseiprefektuur palub gaasi-revolvri Rõhm-RG-89 (kaliber 9 mm, PTB/451) omanikul politseiga ühendust võtta helistades telefonil 337 2355 või pöördudes Ida Politseiprefektuuri aadressil Jõhvi Rahu tn 27 kabinetti 110

Remember.ee

Elus palju suutsid anda, suutsid rõõmu, muret kanda, kuni viimaks rahuranda lõppes Sinu rännutee.

MILVI MUMMET

1934-1982

mälestavad 75. sünniaastapäeval

tütar lastega.

Avaldame sügavat kaastunnet Gerdile ja ta perele kalli

ISA

kaotuse puhul.

Tamsalu Gümnaasiumi 42. lend ja klassijuhataja

Avaldame sügavat kaastunnet Gert Uiboale perega

ISA

kaotuse puhul.

Ardi, Erki, Kaiu, Kerstin, Lembit

Mälestame Eesti Elektrisüsteemi Juhtimiskeskuse kauaaegset juhatajat

HUGO LUBERGI

ja avaldame kaastunnet omastele.

Jaotusvõrgu Juhtimiskeskuse oskond

Avaldame sügavat kaastunnet professor Lembi-Merike Raadole ema

HELGA-MIRALDA TEDERI

29.3.1918-13.5.2009

surma puhul.

Kolleegid TTÜ ehitustootluse instituudist

TTÜ elektriajamite ja jõuelektronika instituut mälestab kauaaegset kolleegi

MARE KOMENDANTI

29.1.1948-7.5.2009

ja avaldab sügavat kaastunnet omastele.

Ärasaatmine 15. mail kl 15.30 Pärnamäe krematooriumis.

Südamlik kaastunne Irljale lastega isa

HARALD PETOFFERI

lahkumise puhul.

AS Viimsi Vesi OÜ Viimsi Tehnoabi

Südamlik kaastunne Irlja Rootsile isa

HARALD PETOFFERI

kaotuse puhul.

Töökaaslased Viimsi Vallavalitsusest Ärasaatmine 19. mail kl 11.30 Nissi kirikust.

Avaldame siirast kaastunnet Valeri Fomenkovile kalli

ABIKAASA

surma puhul.

AS Finmec kollektiiv

Meie sügav kaastunne kalli isa, abikaasa ja vanaisa

HANS MOONI

kaotuse puhul.

Inna, Meelis, Gregori, Kaur

Mälestame kallist klassijuhatajat

SILVI KAUGEMAD

Avaldame sügavat kaastunnet abikaasale ja pojale perega.

Tallinna 39. Keskkooli 1 lennu a klassi vilistlased

SILVI KAUGEMA (LENTS)

Leiname lugupeetud ja kallist õpetajat. Avaldame kaastunnet tema lähedastele.

Tallinna 39. Keskkooli 1966. aastal lõpetanud 8.a klass

Lahkus meie kallis isa ja vanaisa

KARLA-JOHANNES METSIS

7.10.1921-9.5.2009

Leinavad omaksed. Huvastijätt 16. mail kl 14 Karuse kirikus, muldasängitamine Lihula kalmistul.

Südamlik kaastunne Vilja Vähile vend

HEINO SILLA

10.4.1944-9.5.2009

surma puhul.

Töökaaslased Eesti Konjunkturiinstituudist Ärasaatmine 16. mail kl 15.30 Pärnamäe krematooriumis.

Lahkumine on raske, teelesaatmine kurb Kallis Mai! Südamlik kaastunne

HEINO SILLA

kaotuse puhul.

Ärasaatmine 16. mail kl 15.30 Pärnamäe krematooriumis.

Kolleegid muusikakoolist

12. mail 2009 varahommikul lahkus

ALEKSANDRA GORJATŠOVA

Eesti Entsüklopeedia 3 köites on kirjas: “Gorjatšova, Aleksandra Ivanovna, sündinud 6. aprillil 1925 Leningradis, filosoof, filosoofiadoktor (1978), professor (1980). NLKP liige (1952). Lõpetas 1950 Leningradi Ülikooli; oli 1950-71 Tartu Ülikooli ja aastast 1971 TPI õppejõud. Uurinud ühiskonna- ja rahvuspsühholoogiat ning internatsionalistliku kasvatusprobleeme”.

Tallinna Polütehnilise Instituudi ajaleht rõhutas oma artikli pealkirjas 1978. aastal, et Aleksandra Gorjatšovast sai teaduskraadi kaitsmisel Eesti esimene naine-filosoofiadoktor. Ta on viinud läbi kümneid teaduskonverentse, avaldanud palju teaduslikke töid nii kogumikes kui monograafiatena, ka väljaspool Eestit, teda kutsuti üleilulistele ja rahvusvahelistele teaduskonverentsidele.

Pensionil olles esines ta saatesarjaga “Filosoofilised etüüdid” Raadio 4-s, kirjastas Peterburis oma laste luuleraamatuid ja oli peaaegu et oma viimse päevani suureks toeks oma abikaasale, professor Mihhail Makarovile, tütrele, pojale, neljale lapselapsele ja ühele lapselapsele. Kogu ta elu oli seotud Eestiga, mis oli saanud talle armsaks koduks.

Aleksandra Gorjatšova oli väga tugev ja särav isiksus, ilus ja heatahtlik, erakordselt energiline inimene, momentaalse reageerimisvõimega ja kohati terava keelega. Ta oli ema, kelle armastus oma laste vastu oli piiritu. Ta pole kunagi reetnud oma sõpru ja ka põhimõtteid, oli alati valmis kohe teostama hakkama huvitavat ideed, kuhugi tormama, kedagi abistama, võitlema ebaõigluse vastu.

Tal oli alati aega ja soojust teiste inimeste jaoks.

Aga aeg sai otsa.

Mihhaili, Anna, Gerli, Mihkli, Tiiu, Grigori, Nikolai, Jaanuse, Julia, Andrei, Jevgeni nimel – poeg Ivan

:teadus.seagripp

GRIPIVIIRUS MUUNDUS OOTAMATUS SUUNAS

eestiPäevaleht
www.epl.ee neljapäev, 14. mai 2009
TOIMETAJA: LIIVI ŠEIN

Uus gripiviiruse liigi A tüve H1N1 mutatsioon ehk Mehhiko seagripp on tapnud suhteliselt vähe inimesi. Kuid ta pole ohutu. Tegu on täiesti uue viirusega, mille-taolise ohvriks langes 1918. aastal kümneid miljoneid.

Tiit Kändler:

Seagripi sümptomid on palavik, köha, valus kurk, keha- ja peavalud, külmavärinad ja väsimus. Seda ei ole võimalik saada sealiha süües.

teadus.ee

98% supermarketite
rohelineks kuulutatud
tooteid on rohepesu.
TerraChoice

GRAAFIKA: ALARI PALUOTS

Seagripp

Gripiviiruste ajalugu ja nende uusim mudel seagripp

•• Esimesena on selgelt kirjeldatud grippi Hippocrates 2400 aasta eest.

„Influenta” tuleb itaaliakeelsest sõnast, mis tähendab haiguse põhjust.

Influenza del freddo – külma põhjusel.

„Gripp” tuleb prantsuse keelest.

Suuremad gripipandeemiad

AEG	NIMI	TÜÜP	OHVRITE ARV
1889	Aasia (Vene) gripp	H2N2	1 mln
1918	Hispaania gripp	H1N1	20-100 mln
1957	Aasia gripp	A H2N2	1 mln
1968	Hongkongi gripp	A H3N2	1 mln
2004	linnugripp	H5N1	

Pandeemia on epideemia, mis muutub globaalseks. Nii et tegelikult on igal aastal gripipandeemia. Kuid see termin võetakse kasutusele siiski vaid raskekujuliste puhangute puhul.

Gripiviirus evolutsioneerub pidevalt. Kui viirus saab endale uued pinnavalgud, puhkebki pandeemia – umbes mõne aastakümne järel. Inimestel pole selliste viiruste vastu immuunsus arenenud. Gripiviirus on RNA-viirus, mille pärilik info on kodeeritud RNA-s. Paljunemine toimub peremeesorganismi raku tsütoplasmas. Oma genoomi kopeerimiseks kasutavad nad omaenda RNA replikaasi ensüüme.

Gripiviirusi on viis perekonda. Kõige suuremat häda inimesele on põhjustanud perekond A, kus on vaid üks liik – A-gripiviirus. Sellel liigid on eri tüvesid, mis mõjuvad inimese immuunsüsteemile erinevalt. Nii et kui kirjutame AH1N1-viirus, siis pole sugugi selge, millest käib jutt, kuna see tüvi põhjustas nii 1918. aasta Hispaania gripi kui 2009. aasta seagripi.

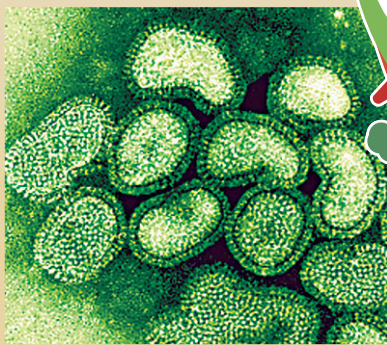
Nii näeb välja Mehhiko H1N1 seagripiviirus

Uue gripiviiruse tüvel on pinnavalgud, mida inimese immuunsüsteem ei tunne ära ja selle genoomis sisalduvad linnugeenid aitavad viirusel kergemini levida.

Viis seagripi-viiruse geeni

Kaks linnugripi-viiruse geeni

Üks inimese gripiviiruse geen

Linnugripiviiruse H5N1 pinnavalk H5 on inimese jaoks tõeliselt uus. Seepärast tappis see viirus üle poole nakatunust.

H1N1 on inimestes ringelnud ammu ajast. Kuid Mehhiko variandil seagripiviirusel on H1 valgu uus versioon. See ükski ei kutsu pandeemiat esile. Iga ohver peab nakatama üle ühe inimese, et viirus plahvatuslikult leviks. Uus tüvi võib seda suuta, kuna paljuneb kiiremini kui eelnenud H1N1-tüved.

Allikad: New Scientist, Scientific American, AlphaGalileo, Wikipedia, Nature

Kõik ei alanud Mehhikost. „Pat-sient null” on küll viieaastane mehhiklane Edgar Hernandez. Kuid seagripi ohtu prognoositi juba vähemalt viis aastat. Virooloogid on jälile saanud, et nüüdne seagripiviirus sai alguse USA seafarmidest 1990. aastatel. Väikesel Edgaril ja tema järel veel sadadel inimestel avastatud gripiviirus on eriline teiste nn tavalistel gripiviiruste seas, seepärast pole ka inimene selle vastu immuunsust saavutanud.

Gripi haigestuvad paljud loomad ja linnud – näiteks vee-linnud, sead ja inimesed. Igal liigil on oma viirusetüved. Gripp tabab inimest lainetena ikka ja jälle ja alati on tegu mingi uue viirusetüvega. Miks siis nüüd nii väga karta ja kahetseda, et meil õiget vaktsiini ei ole? Igal ajal on vaktsiin saadud. Kas pole mitte tegu ajakirjandusliku mulliga?

Mureks on siiski põhjust, sest seagripi puhul on tõepoolest tegu sellise viirusega, mida inimene varem kohanud ei ole. Või öieti – kohtas kord ja see kohtumine lõppes õnnelt.

Üliolulised pinnavalgud

Seagripp on „sigade hingamiselundite haigus, mida põhjustavad A-tüüpi gripiviirused ning mis tekitab regulaarseid puhanguid sigade seas”. Nii kõlab USA haiguste kontrolli keskuse määratlus. Selle sümptomid on samad, mis teistel gripitüüpidel: palavik, köha, valus kurk, keha- ja peavalud, külmavärinad ja väsimus. Seda ei ole võimalik saada sealiha süües.

Seagripi vastu pole veel tõhusat vaktsiini.

Ameerika sigade kohta on teada, et igal talvel saavad nad gripi nagu inimesedki ja neid vaktsineeritakse regulaarselt. Ainult et seda grippi põhjustab viirus, mis sai alguse 1918. aasta pandeemias ja mis tol ajal tappis nii inimesi kui ka sigu. See viirus kuulub perekonda H1N1, kus H ja N märgivad viiruse pinnavalke hemaglutiniini ja neuraminidaasi. Et viirus saaks paljuneda, on tema pinnavalgudel oluline osa. Need peavad peremeesorganismi immuunsüsteemi ära petma. Gripiviirus on RNA-viirus, mille pärilik info on kodeeritud RNA-s. Paljunemine toimub peremeesorganismi raku tsütoplasmas. Oma genoomi kopeerimiseks kasutavad nad omaenda RNA replikaasi ensüüme.

Viirused on sunnitud oma pinnavalke pidevalt muutma, et sigade immuunsüsteemi alt tõmmata. Nõnda on nad justkui Darwini evolutsiooniseaduse õpetlik mudel, mis näitab, kui ohtlik võib olla mõni mutatsioon inimesele. Praegu muret tekitab seagripiviirus on kahe eri viiruse segu.

Gripiviiruse nagu teistegi võrkehadega vastu võitleb imetajate immuunsüsteem. Meie immuunvastus gripile, mis määrab, kas põeme seda kergelt või ähvardab midagi hullemat, on põhiliselt suunatud pinnavalgu H vastu. Kuid Mehhiko versioonil on pinnavalkudeks sea versioon, nii et antikehad, mis on meie organismis moodustunud, ei tunne seda ära. See ongi põhjus, miks seaviirus võib pandeemia tekitada – näide on olemas 1918. aastast, mil gripiohvrite arvuks pakutakse 40 miljonit. Selle põhjustanud viirus oli seagripiviirusega sarnane.

Seagripiviirus sisaldab kolme geeni, mis lubab hakata tootma linnu polümeraasi, ja see omakorda aitab viirusel nakatanu kehas kiiremini paljuneda. Kaks neist geenidest pärinevad linnugripist, üks inimese gripist. Samalaadsed geenid olid ka H5N1 linnugripiviirusel, mis tegi selle imetajate jaoks nii letaalseks, ja 1918. aasta Hispaania gripi viirusel.

Gripp tapab põhiliselt seetõttu, et vallandab tsütokiini tormi, mis on immuunsüsteemi äge põletik. Kui seagripivastane vaktsiin ka leitaks, pole maailm suure koguse uue vaktsiini tootmiseks valmis. Gripivaktsiine toodavad põhiliselt erafirmad, kel pole kasulik alustada uut toodet. Vähestel, põhiliselt Euroopa riikidel on vaktsiinitehased. Need ei pruugi tahta oma toodangut eksportida.

Kui seagripivaktsiini väljatöötamine pole raskem kui linnugripi puhul, siis suudetaks nelja kuuga saada 340 miljonit doosi. 1918. aasta gripipandeemia ajal oli esimese tagasihoidlikuma ja teise hävitava purske vahel neli kuud.

Loomad toidavad ja ähvardavad

Ravida aitavad seagripi nagu linnugripi Tamiflu ja Relenza. Kuid viimasel gripihooajal avastasid virooloogid õudusega, et inimese H1N1 viirus muutus Tamiflu suhtes peaaegu resistentseks. Sama võib juhtuda seagripiviirusega. Suurimad lootused pannakse monokloonsetele antikehadele, mida on H5N1 jaoks toodetud ellujäänute antikehadest. Need on hiiri linnugripi vastu kaitsnud.

On ka teateid edust. Näiteks võitis hiljuti Ühendkuningriigi firma PrimerDesign Ltd, mille on asutanud Southamptoni ülikooli teadlased, endale Mehhiko seagripi DNA-kiirtesti varustuskomplekti tootmise õiguse. Esimene partii saadeti 9. mail Mehhikosse ja mujalegi. Kui tavaline test võtab aega kaks päeva, siis kiirtest vaid kaks tundi. See võimaldab viiruse levikut paremini jälgida. Testi ei saa teha siiski välitingimustes, vaid laboris.

Koduloomadega on häda

mitte ainult seoses gripiga. Suurtes seafarmides antakse loomadele antibiootikumidest dopingut, et neid ülerahvastatud tingimustes elus hoida. Nii ongi seal välja arenenud antibiootikumidele vastupidav bakter *Staphylococcus aureus* liini ST396. Jaanuaris tuli välja, et sellesse oli nakatunud üheksa ehk üle pooled Iowa eri seafarmide töötajat. See bakter saastab haavu, võib põhjustada põletikke, aga ka kiireid ja surmavaid kopsupõletikke.

Põhja-Prantsusmaalt tuli selle aasta alul teade, et seal nakatus paarkümmend inimest lehmärõugeviirusega, mille nad said tõenäoliselt oma lemmikloomadelt rottidelt. See Lääne-Euroopas endeemiline viirus kuulub samasse perekonda, nagu ka praeguseks taandunud inimese rõugeviirus. Siiski pole see terve immuunsüsteemiga inimeste jaoks letaalne, inimene paraneb ise kuue nädala jooksul. Viirusesse võib nakata-

Seagripi vältimiseks tasub pesta käsi ja mitte puutuda kätega oma nägu.

Ravida aitavad seagripi nagu linnugripi Tamiflu ja Relenza.

da ka inimest kriipiv kass, kes on nakatunud sellesse haigusesse metsiku närilise poolt.

Nii et pole mõistlik võtta endale koju metsloomi ja -linde. Mõistlik on vaktsineerida oma koduloomad ja lemmikloomad. Ning kõik nõuanded selle kohta, kuidas seagripi vältida, sisaldavad soovitusi: peske käsi ja ärge puutuge kätega oma nägu. Pole põhjust uskuda jutte, et minivikus näiteks taluinimesed loomadelt haigusi ei saanud. Küllap ikka said, aga seda ei olnud võimalik kindlaks teha.

Võib arvata, et sigadega toimetavad inimesed nakatuvad sagedamini, kui see teatavaks saab, sest haigus võib omasoodu paraneda. Ja pole ka mingi ime, et seagripiohvrite arv on eri allikates nõnda kõikuv. Seda pole põhimõtteliselt võimalik kindlaks teha nii täpselt kui näiteks mahalastute arvu.

Tavaliselt on gripipandeemiatel olnud kaks lainet. Hispaania gripi puhul oli nende vahel pool aastat. Esimese, nõrgema laine jooksul suutsid paljud inimesed saavutada immuunsuse. Muidu oleks ohvrite arv olnud veelgi suurem. •

epl.ee

KOMMENTEERII!

leht

9 771406 188600

raamat+leht

ISSN 1406-0779

9 771406 077002

Arvamus 2

Uudised 4

Majandus 11

Kultuur 12

Sport 16